

ÉLETTÜNK

XXIV. évf. 3. szám (24. Jahrg. Nr. 3.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1992. március.

VALENTINY GÉZA:

Böjt és bűnbocsánat

„Hetenként kétszer böjtölök...” mondta a farizeus a templomban, a vámos pedig a mellét verve imádkozott: „Istenem, légy irgalmas hozzám, bűnöshöz.”

Ismert példabeszéd az evangéliumból. Részbe Jézus tanításának az Isten országáról. Azoknak szólt, „akik magukat igaznak tartották és másokat megvetettek” (Lk 18,9–14)

A Nagyböjt, mint előkészület húsvétra alkalmat ad nekünk is, hogy elgondolkodjunk a példabeszéden. Kétségtelen, hogy a böjti idő csak igen kevés kereszténynek mond és jelent valamit. Ha az evésben és ivásban való megtartózkodást helyeseljük is, és néha mi is gyakoroljuk, még nem jelenti azt, hogy a böjt lelki hasznát látjuk és értékeljük.

Lelki haszna van a böjtnak, jóllehet testi cselekedet. Test és lélek az ember, és ezért rászorul a test magatartásaira és cselekedeteire. Egy hadifogoly mesélte, amikor fogságba került, három napon át nem kapott enni, és utána is csak keveset. Ami lelkében valami örömteli megnyugvás keletkezett és boldogan, Istenre való ráhagyatkozással viselte keserű sorsát... Ez lenne tulajdonképpen a böjt értelme is. Isten működését befogadni életembe. Mivel társadalmi lények vagyunk, nemcsak az én egyedi léteiről van szó, hanem a társadalomról is. Isten működését mások életében is el kell fogadnom.

E téren kitartóan hibázunk, mint a farizeus is a példabeszédben. Milyen szívesen és könnyedén mutatunk ujjal másokra, akik „olyanok”, vagy „olyanok voltak”. Szinte járvánnyá válik közöttünk megnevezésük, hibáik felsorolása, munkáik értéktelenítése. Rendet, tiszta lapot, új kezdést akarunk, ám ehhez én kellek, mert én nem vagyok „olyan”.

Amíg nem jutok el a vámos alázatáig, hogy én is Isten irgalmára szoruló ember vagyok, addig mindig is fennhangon fogom elítélni embertársaimat. Erre pedig Jézus nem adott példát. Amikor Jákob kútjánál a samariai asszonynak mondta: „öt férjed volt, s akid most van, az sem férjed” — nem elítélést, nem kipellengérezést vélt az asszony hallani, hanem prófétai szót. A házasságtörő nőt, akit vádlói megkövezni akartak, e szavakkal küldi el: „én sem ítélek el”.

„Ne ítéljetek!” (Mt 7.12) Rendszerint ítélnék afölött, amit látunk, vagy amit más múltjáról hallunk. Ismerjük azonban jövőnk lehetőségeit? A megváltás mindig lehetséges. Megváltás az időtől, a múlttól, a botlástól, a bűntől. Zakeus, az elítélt vámos házában így szólt Jézus: „Ma üdvösség köszöntött e házra... Hiszen az emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett.” Minden ember jövője sokat ígérő a sok lehetőség által.

*

A nagy változás után, amit csendes forradalomnak is neveznek, igencsak el veszi a csendet az a sok vádoló cikk, melyeket a sajtóban napról-napra közléstesznek. Az egyházak sajtójára is gondol-

FRANK MIKLÓS:

Szivárványhíd Pannonhalma és Debrecen között

„Szeretném, ha Pannonhalma és Debrecen között a szeretet szivárványhídja húzódnék” — Prohászka Ottokárnak ez a mondata szolgáltatta a címet ehhez a múlt év derekán, *Barcza József szerkesztésében és a Tiszántúli Református Egyházkerület kiadásában* megjelent kötetéhez, amely a Magyarországon 1898 és 1943 között folytatott katolikus—református párbeszéd jelentős dokumentumait tartalmazza. Lapunk korlátozott terjedelme nem ad lehetőséget részletes könyvismertetésre, szeretnénk legalább felhívni rá a figyelmet. Annál is inkább, mert hazánkban, a politikai változások és az egyházak szabadságának visszanyerése után, kissé akadozva induló ökumenikus párbeszéd folytatásához és elmélyítéséhez jó tudni, hogy az már a század első felében milyen eredményeket mutathatott fel. A dokumentum-válogatás olvasása rádöbben, hogy a II. Vatikáni Zsinat óta lendületbe jött dialógus alapvető irányelvei már évtizedekkel előtte nálunk is megfogalmazódtak. Büszkén állíthatjuk tehát, hogy e téren is élen jártunk.

A tetszetős kiállítású kötet — amelyhez *dr. Kocsis Elemér* református püspök írt előszót és *Barcza József* bevezetőt — három, egymástól kronológiailag is elhatárolható párbeszéd-szakaszt ölel fel. Az elsőt, az 1867-ben alakult Országos Középiskolai Tanáregyesületnek a Debreceni Református Kollégium dísztermében 1898-ban rendezett XXXII. évi közgyűlése indította el. Közöttjében *Bódiss János pannonhalmi bencés*

lok, legyen az ortodox, vagy katolikus, evangélikus vagy református. Olyan körök, melyek az evangéliumnak és Krisztus példájának elkötelezettjei. Az e lapokban közölt vádaskodások, számonkérések, ítéletek, elmarasztalások, gyanúsítások vajon milyen hasznát szolgálják Isten népének? Jézus mondta, hogy azért jött, „hogy életünk legyen és az bőséges legyen.” E bőséges élet kiteljesedését akarja ma is adni, de szolgálói által. Az első keresztényeket szeretetükről ismerte meg a rajtuk kívül álló társadalom. Az a sok millió fiatal, kiknek most van alkalmuk Jézus tanítványainak megismerésére, vajon irgalmatlanságukról ismeri meg őket?

*

A bűnök bocsánatáért halt meg Krisztus a kereszten. Erre emlékeztet a nagyböjti idő. Ebben az időben imádkozzuk lassabban, megfontoltabban: „bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk”. Igaz szeretet nincs feledés nélkül. Az a „másik” már régóta nem az, aki volt, és sokkal jobb, mint gondold. Segíts neki, mutass neki új látóhatárt, feledd végre a régít és egy új ember fog szemed láttára feltámadni. ■

a múltban már kialakult ökumenikus és baráti kapcsolatokra utal; válaszában *Balogh Ferenc református hittanár* egy új kor reményét látja felcsillanni. A Prohászka által használt kép a szivárványról, mely Pannonhalmát Debrecennel összeköti, ténylegesen *Balogh Ferenc* beszédében hangzik el először. A párbeszéd a következő években is folytatódik, főleg *Prohászka és Ravasz László baráti kapcsolata jegyében*. Ebből az időből való *Révész Imrénének*, a „Vasárnap” című református hetilap 1914. évi első számaiban közölt két cikke az akol és a nyáj egységéről.

A párbeszéd következő szakasza 1937-ben kezdődik *Bangha Béla jezsuitának*, a két háború közti lelki megújulás talán legharcosabb vezérégyéniségének, a Magyar Szemlében megjelent „Keresztény unió?” című tanulmányával. Ez a nagy feltűnést keltő, lelkes fogadtatást és egyben éles kritikát kiváltó írás prófétai éleslátással előre jelzi azt a fejlődést, amely az elmúlt évtizedekben az ökumenikus kapcsolatokban beállt. *Bangha* gondolatait szervesen egészíti ki *Victor János református lelkésznek és Ravasz Lászlónak a válasza*, valamint *Bangha* mindkettőre reagáló újabb cikke. *Vasady Béla, a református teológus* szemével „Ábránd-e vagy lehetőség” címmel a Protestáns Szemle 1938-as évfolyamában megjelent tanulmányában kísérel meg a párbeszéd kiértékelését.

A harmadik szakasz négy évvel később kezdődik *König Kelemen ferencesnek*, „A keresztény egyházak egysége” című, 1942-ben megjelent művéből vett részlettel. Ekkor indul meg az általa szerkesztett „Egység útja” című folyóirat és az ökumenikus célú „Magyar ima-tábor” elnevezésű kezdeményezés. Katolikus részről ezen kívül *Lakos Endre és a pannonhalmi főapát Kelemen Krizosztom, református részről pedig Révész Imre és Ravasz László* írásait hozza a kötet. Valamennyit az egység őszinte keresése, a nehézségek alapos felmérése és ezek ellenére a töretlen remény jellemzi. Aki csak szíven viseli a keresztény egység ügyét, számos indítást és új szempontot meríthet ebből a válogatásból a „Szeretet szivárványhídja építéséhez.” ■

A T A R T A L O M B Ó L :

- MEHRLE TAMÁS: A NEW AGE ÉS A KELETI VALLÁSOK
- ÁLDÁS MAGYARORSZÁGNAK. — EM-LÉKKÖNYV A PÁPALÁTOGATÁSRÓL
- CS. GYIMESI ÉVA: HÍVŐ JELENLÉT — AGGÓDÁS ERDÉLYÉRT
- KRITIKUS HELYZETKÉP A MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZRÓL
- KOVÁCS K. ZOLTÁN: „BŰNÖS NEMZET VAGY KÉNYSZERŰ CSATLÓS?”

Vasárnapi gondolatok

NAGYBÖJT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA
(március 8.)

„Jézus a pusztában... semmit sem evett, de a negyven nap elmúltával megéhezett.” (Lk 4,2)

Az evés életfontosságú az emberi test fenntartására, táplálása céljából. Negyven napig lemondani az étkezésről, s közben Istenhez emelni a lelket: „lélekfontosságú”, vagy éppen Istenfontosságú. A kérdés: mi a fontosabb számunkra: Isten-e, vagy emberi mivoltunk?...

Példaként láthatjuk Jézusban a feltétel nélküli Isten-tiszteletet és Isten-szolgalatot. Lehet így is élni...

Persze nem egyszerűen eszébe jutott: „most megyek kicsit a pusztába”, hanem a Lélek vezette oda. Engedelmeskedett a Léleknek. Mennyire vezet minket a Lélek tetteinkben, életünkben?

Jézus felkészült a megváltás művére — az isteni művek közül a(z emberileg) legnehezebbikre. A pusztába való hívásnak volt komoly célja és feladata...

NAGYBÖJT 2. VASÁRNAPJÁRA
(március 15.)

„Jézus színeváltozásakor... íme két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg és halálárvól beszélgettek.” (Lk 9,30–31)

Két tanú egybehangzó vallomása volt szükséges — és bármilyen vitás kérdésekben elfogadott — az akkori időkben, hogy valamit megfelelően bizonyítson. Egy tanú nem volt kétséget kizáró bizonyíték. Viszont három tanú az (emberileg) abszolút bizonyosságot jelentett, amiben nem lehet kételkedni...

Három tanú bizonyítja tehát, létezik egy olyan állapot, amelyben halálunk után létezzük s amely lényegesen különbözik földi életünkétől: Isten fényétől átítatott lét...

Három tanú bizonyítja Jézus eljövendő szenvedését és halálát. És három tanú: János, Péter és Jakab apostol bizonyítja a tanítványoknak — nekünk is — Jézus színeváltozását, Mózes és Illés próféta megjelenését és a beszélgetés tartalmát. Egyben Jézus szenvedésének, halálának értelmét és célját. Kétséget kizáróan. Mégis, mennyien kételkednek...

NAGYBÖJT 3. VASÁRNAPJÁRA
(március 22.)

„Mondom nektek, ha meg nem tértek, éppúgy elvesztek ti is mindnyájan.” (Lk 13,3)

Pilátus megöletett néhány galileait áldozatbemutatás közben. Szélesen elterjedt vélemény szerint büntetést szenvedtek bűneikért, akiket a halál — akár szerencsétlenség formájában is — elért. Jézus rámutat: az igazi „elvesztés” nem a földi halál, amely mindenkit elvisz (Folytatás a 2. oldalon.)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

A New Age és a keleti vallások

3.

A New Age követői büszkén hivatkoznak vallásuk tudományos voltára. Előző cikkünkben már rámutattunk arra, hogy mennyire alaptalan ez a tudományra való hivatkozás. Inkább propagandisztikus eszköznek tekinthető, mint igazi alapnak. A New Age valódi forrása a keleti vallásokban, nevezetesen az ősi kínai vallásban, a taoizmusban, keresendő. A taoizmusnak más keleti vallások hatása alatt sok válfaja alakult ki, melyeket itt nem ismertethetünk. Elég tudnunk, hogy e keleti vallások többé-kevésbé mind monista vallások. Ennek megfelelően a New Age is azt vallja, hogy az összes lények egyetlen egy „élő organizmust” alkotnak. A New Age a rendszerét inkább érzelmi tapasztalatokra, mint dogmákra igyekszik felépíteni. Ezért hívei „könyvek vallásainak” csúfolják a zsidó-keresztény és a mohamedán vallásokat, ők azonban vallásosságukat inkább élményeikből akarják meríteni.

E felfogás szerint az ember az egész valóságnak csak szerves része. Az ember legmélyebb alapja pedig szerintük nem az egyéni személy, azaz a felszínes én, hanem az a valami, ami isteni bennünk. Ebből az következik, hogy a felszínes éntől meg kell szabadulnunk és az isteni ősválóságba olvadnunk. Ennek az egyik következménye az, hogy az em-

ber nem is vétkezhet. Erre a pontra a későbbiekben még visszatérünk. A New Age tanítói elismerik, hogy nekünk nem sikerül azonnal az „isteni valóságba” beolvadnunk, de ez nem is nagy baj, mert az ember mindig újból „reinkarnálódik”.

Mint hogy a New Age nem értelmileg meghatározható igazságokon, hanem inkább élményszerű átélésen épül fel, nem is állít fel szabatos dogmákat; inkább a tudatalatti világ homályából igyekszik táplálkozni. E célból híveiben bizonyos pszicho-fizikai gyakorlatok segítségével transzserű élményeket próbál felébreszteni. Dogmák hiányában nem is könnyű a New Age-t mint elméletet ismertetni; meg kell elégednünk főbb irányvonalaival megjelölésével. Azzal is számolnunk kell, hogy nem minden New Age-hívő fogadja el azt, amit a vezetők tanítanak, hanem a zavaros tanban halászva azt ragadja ki, ami egyéni ízlésének megfelel.

Egyesek, hogy a New Age tudományosságát védjék, arra hivatkoznak, hogy komoly tudósok, például atomfizikusok, a New Age híveihez tartoznak. Ám meg kell különböztetnünk a New Age szisztémájának a tudományosságát a hozzá tartozó tudósok szakmai tudományosságától. Lehet, hogy egyes tagjai csakugyan neves tudósok az asztrológiában vagy az asztrofizikában, de a

Ney Age vallása nem ezeken a tudományokon alapul. Nem tagadjuk, hogy csakugyan megdöbbentő, hogy komoly tudósok, akik szabatosan gondolkodni szoktak, magukévá teszik ezt az összetévesztést, zavaros elméletet. De talán foglalkozásuknál fogva épp a tudósok hajlandók vallási téren hiszékenyek mutatkozni. A tudomány bizonyos egyoldalúságára nevelheti az embert. A tudós, mihelyt elhagyja saját szakterületét, a biztos talajt elveszítve könnyen igaznak fogadja el azt, ami- ugyan nem igazolható, de- megfelel saját lelki vágyának, vallásos igényének. Nemde katolikus tudósok is sokszor jóheszműségükben abba a hibába esnek, hogy természettudományos, vagy matematikai úton akarják Isten létét „bebizonyítani”? Az absztrakció félreismeréséből fakad ez a tévedés. Azonban Isten, minden anyagi

valóságától, minden matematikailag mérhető realitástól különbözik, és ezért legfeljebb metafizikai létanalízissel közelíthető meg.

A New Age vallását a keresztény vallással összehasonlítva, azt mondhatjuk, hogy egyikük sem tudja a legalapvetőbb tételeit bebizonyítani. A New Age a keleti vallásokra és zavaros szubjektív élményekre támaszkodik, a keresztény vallás a kinyilatkoztatásba vetett hitre épít. Ám míg a New Age a tudományosságára való hivatkozással próbálja tételeit igazolni, a keresztény vallás nem is kísérel meg hitigazságait bebizonyítani. Más valamit nyilvánvalóan tudunk és más h i n n ü n k . Amit nyilvánvalóan felismerek, attól értelmem nem zárkozhat el; a hitigazsággal szemben mindig szabad vagyok. A New Age azt reméli, hogy a valóságot saját erejével ki-merítheti; ezzel szemben a keresztény hívő alázattal meghajol Isten végtelen, személyes misztériuma előtt és a hit kegyelmét is neki tulajdonítja.

A „Drewermann-ügy” fejleményei

Eugen Drewermann teológus pszichiátertől a paderborni érsek, Johannes Degenhardt „további intézkedésig” megvonta az *igehirdetés* engedélyét — közölte a paderborni érsekség sajtóközpontja. Az ügy előzménye, hogy múlt év októberében a paderborni érsek megvonta az *egyetemi oktatási* engedélyt a teológustól, mivel „olyan álláspontot képviselt, amely az egyház tanításával nem egyeztethető össze, és attól lényegesen eltér.” A jelen intézkedéssel párhuzamosan Eugen Drewermann lelkipásztori megbízatása is megszűnt a paderborni St. Georg egyházközségben.

Degenhardt érsek a tanítói engedély megvonásakor arra kérte a teológust, hogy szentségi fogadalmának megfelelően közösségvállalását az egyházzal és püskökével szemben „hangsúlyozottabban” deklarálja. A teológus azonban számos nyilvános szereplése alkalmával csalódást okozott a püspöknek. Különösen kirívó volt az a nyilatkozat — közölte a sajtóközpont — mely a „*Der Spiegel*” c. folyóirat karácsonyi számában jelent meg. A cikkben szerepelt a Krisztus által alapított eucharisztia és a papság szentségének kérdése, Krisztus kereszthalálának értelmezése, a szeplőtelen fogantatás, az egyház és a püspökök hatásköre a hit és erkölcs kérdéseiben, valamint az egyházi tanítói hivatal erkölcsi állásfoglalása az abortuszról.

Az érsek a párbeszéd készségének a hiányát veti Drewermann szemére, mivel a teológus számára felkínált találkozási időpontokat sorra visszautasította. Eugen Drewermann élehangú levélben „szomorúságát és felháborodását” fejezte ki, amiért az érsek megvonta tőle az igehirdetési engedélyt. Visszautasította azt a vádat, hogy téves teológiai nézeteket képvisel és megnyilatkozásaival árt az egyháznak. Szerinte az érsek tartózkodik attól, hogy a nézeteltéréseket tisztázó teológiai párbeszédre sor kerüljön. Drewermann valószínűnek tartja, hogy vasárnapi szentmiséit nagy számban fogják látogatni, a szentmise utáni előadás megtartására pedig nem vonatkozik a tiltás. Nem kíván az igehirdetési engedély megvonása miatt a római Papi Kongregációhoz fellebbezni, sokkal inkább szeretné a párbeszéd lehetőségét megteremteni Johannes Degenhardt érsekkel.

A *Tag des Herrn* című katolikus folyóirat szerint az igehirdetési engedély megvonása Eugen Drewermann teológustól az évek óta tartó vita eredménye-

képpen született meg és országszerte a figyelmen középpontjába került. Sokan szolidaritást vállalnak Drewermannal, mások megkérdőjelezzik, mennyiben lehet elfogadni azt a magatartást, mely a katolikus hit alaptételeit vonja kétségbe.

A mostani intézkedés nem azt szolgálja, hogy egy nem kedvelt, talán kellemetlen teológust elhallgattassanak. Sokkal inkább a hit megőrzéséről van szó, ráadásul alapvető, lényegi kérdésekben. Új utak keresése közben Drewermann *túlságosan messzire ment*. A visszaút nehéznek látszik, esete egyre inkább tragikussá válik — írja a „*Tag des Herrn*” című folyóirat. (KAP)

A Vatikán elismerte Horvátország és Szlovénia függetlenségét

Január 13-án a Szentszék jegyzékben közölte a Horvát és a Szlovén Köztársaság kormányaival, hogy elismeri szuverenitásukat és függetlenségüket.

A belgrádi kormánynak is jegyzéket juttattak el, amelyben a Szentszék hangsúlyozza, hogy az előbb említett elhatározása nem jelent ellenséges gesztust Jugoszláviaval szemben. A belgrádi pro-nunciát, Gabriel Montalvo érsek továbbra is folytatja küldetését, mint jugoszláviai pápai képviselő.

A végleges elismerést megelőzően a Szentszék már közölte a zágrábi illetve a ljubljani kormánnyal azokat a feltételeket, melyek alapján döntését meghozta és amelyeket már felsorolt abban a jugoszláviai kérdéssel foglalkozó memorandumban, amelyet november 26-án intézett az Európai Biztonsági és Együttműködési Tanács tagállamaihoz. A feltételek a következők:

— a helsinki záródokumentum és a párizsi charta alapelveinek tiszteletbentartása;

— a nemzetközi dokumentumok által szentesített emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletbentartása;

— az Európai Biztonsági és Együttműködési Tanács koppenhágai és genfi ülésein a nemzeti kisebbségekről hozott határozatok kifejezett elfogadása.

A Szentszék továbbá még annak a reményének adott hangot, hogy Horvátország és Szlovénia mint szuverén és független államok, a nemzetek közösségében való belépésükkel hozzájárulnak a Balkán békéjének megvalósításához és a testvéribb és szolidárisabb világ építéséhez. (V. R.)

VASÁRNAPI GONDOLATOK (Folytatás az első oldalról)

egyszer. Az igazi elveszés a lélek halála — a bűnben...

Az igazi élet pedig a megtérés: az emberi lélek felemelkedik Teremtőjéhez — és nem veszik el az „Isten-telenségben”, vagyis az Isten-hiányban.

Nem büntetés a halál, hanem átmenet az „elveszésbe”, — vagy az Istenközelségre...

NAGYBÖJT 4. VASÁRNAPJÁRA (március 29.)

Jézus példabeszédet mondott a zúgó-lódó farizeusoknak és írástudóknak: „Egy embernek két fia volt. A fiatalabb így szólt: „Add ki részem az örökségből.” Erre elosztotta köztük vagyona.” (Lk 15,1 és 11,12)

Bizonyos, hogy komoly emberi feladat rendes embernek lenni s így kivívni jó hírnevünk elismerését. Aki elmentélesen viselkedik, elveszti jó hírnevét, megbecsülését. Elítélik, bűnösnek tartják az emberek. Büntetést is szabnak ki a bűnösre: kiközösítés, megszólás...

Közben igazságuk teljes tudatában vannak. Csupán elfelejtenek figyelni arra: hogyan reagál ilyenkor Isten?...

Isten soha nem ítéli el a bűnöst — csak a bűnt magát. Ha a bűnös megtér, megbánja bűneit, Isten megbocsát neki végtelen irgalmában. Mennyire más, mint az emberi elgondolás és igazságtétel...

A tékozló fiú is elindul — az evangéliumi versben —, hogy elverje örökségét és bűnözzön a javából. Isten el is engedi — de irgalmában visszavárja. Az emberek nem fogadnák vissza...

NAGYBÖJT 5. VASÁRNAPJÁRA (április 5.)

„Mózes azt parancsolja a törvényben, hogy a házasságtörő asszonyt meg kell

kövegni. Te mit szólsz ehhez?” — Így akarták kelepcébe csalni. (Jn 8,4—6)

Ha Jézus úgy reagál: „Kövezzétek meg a bűnbeesett asszonyt”, akkor nem az az irgalmas Isten-embere, akinek kiadja magát, tehát nem lehet hinni neki. Ha viszont azt mondja: ne kövezzétek meg: be lehet vádolni: nem tartja a mózesi törvényt. Emberi szemmel nézve tökéletes a csapda.

Isteni szemmel nézve — s Ő „valamivel” tökéletesebb, mint mi — igen-csak tökéletlen a kelepcé, mert ugyan ki tud Istennek csapdát vetni? Másodszor: mindnyájan bűnösök vagyunk: bűnös ítélt bűnös felett? Ha nem is lehetne mindenkit megkövegni, de sokan megérdemelnék... Hol kezdjük el?...

Jézus zseniális módon menti meg a bűnöst, új életet ajándékoz neki. Egyben megmutatja: kicsik ahhoz az emberek, hogy Isten művét, irgalmát, küldöttét csapdába csalják... Nem szól semmit — először. Hagyja, hogy saját kelepcéjükbe essenek a ravasz, de bűnös emberek...

SZENVEDÉS VASÁRNAPJÁRA (Virágvasárnap, április 12.)

„Bizony mondom néktek, többé nem eszem húsvéti báránnyt, míg be nem teljesedik Isten országa.” (Lk 22,16)

Jézus búcsúzik. Szavai súlyosak. Itt volt, elköltötte velünk a húsvéti báránnyt, az emberi szabadulás és Isten által oltalmazott szabadítás ünnepére rendelt liturgikus ünnepi étet. Ezzel is aláhúzta: részt vesz emberi sorsunkban...

Az időben való életmegosztás minden időkre szól: ha nem is „eszi” látható alakban a húsvéti báránnyt velünk — azért nem hagy el: a sors- és szeretetközösség fennáll. Ha nem is vesszük észre...

Isten országának beteljesedése Jézus életfeladata. Emberi életét erre tette fel. És mi?... Fejős Ottó

Kritikus helyzetkép a magyar katolikus egyházzal

Az osztrák katolikus hírügynökség (KAP) hosszabb interjút közölt Szennay András ny. pannonhalmi főapáttal. Ebből közlünk néhány fontosabb bekezdést a „Magyar Kurir” összefoglalója alapján.

A kérdések sorában már elsőként fölmerült: hogyan élte túl az egyház a totalitárizmust, milyen jelek mutatják az új-jáéledést?

„A túlélés Isten kegyelmén kívül azoknak a sok tízezreknek köszönhető, papoknak és világiaknak, a börtönökben és azon kívül, akik az egyházhöz híven viselték a megpróbáltatásokat” — mondta a volt főapát. Sajnálatos azonban, hogy az egyházi vezetés manapság gyakran használja a letűnt rendszer bürokratikus eszközeit. Benyomásaim szerint — fűzte hozzá — a hívők nagyobb életképességet mutatnak, mint a vezetés. Ha ez így folytatódik, párhuzamos struktúrák alakulhatnak ki. Ez szükségképpen bekövetkezhet, mivel „fentről” alig érkeznek javaslatok, utasítások. Mindez országos síkon értendő, egyes egyházmegyékben örvendetes az aktivitás. Fontos témákban nem születnek nyilatkozatok,

HANS KÜNG TEOLÓGUS KITÜNTETÉSE

Az 1992-es közép-svájci kulturális díjat a luzerni származású, világszerte ismert teológiai professzornak, Hans Küngnek ítelték oda „az ökumenikus megértés szellemének terjesztése és a világvallások közötti dialógus előmozdítása terén” kifejtett munkásságáért. Hans Küng 1928-ban született Sursee-ben. Rómában a Gregoriánumon tanult teológiát és filozófiát, 1960-1963-ig fundamentál-teológiát tanított a Tübingen-i egyetemen, majd 1980-ig ugyanott a dogmatika és ökumenikus teológia professzora. Mint emlékeztetés, 1979-ben az egyházi tanítói működést megvonták tőle, azóta az ökumenizmussal foglalkozó kutatóintézet igazgatója a tübingeni egyetemen.

Küng gyakran került ellentétbe a múltban a német püspöki karral és a Vatikáni Hittani Kongregációval olyan sarkalatos kérdésekben, amilyen a papi cölibátus, a pápai tévedhetetlenség, a vegyes házasságok elismerése. Ma minden erejével az ökumenizmus szellemében munkálkodik, valamint a különböző emberi kultúrákat és vallásokat összekötő „világethosz” kibontakozását hirdeti. (KIPA)

KERESZTÉNY KULTÚRÁNK ÁPOLÁSÁÉRT

Dankó László a kultúra szerepéről az evangelizálásban elmondotta, hogy az 1989-es változások után Magyarország újjáépíti kapcsolatait Európával; így a magyar katolikus egyház is, amely azonban kedvezőbb helyzetben van, hiszen az 50-es évek elmúltával a nyugati egyházaktól folyamatosan testvéri segítséget kapott. Az újra megszerzett szabadság lehetővé teszi, hogy az evangélium hirdetése kikerüljön a templomból az iskolába, a hírközlő szervekhez és a társadalmi élet legkülönbözőbb szintereire.

Az evangélium hirdetése mindig együtt jár a keresztény szellemű kultúra megteremtésével. Számátalan magyar példa bizonyítja, hogy a kereszténység kultúrtervének fölmutatásával az egyház a hitüket, vallásukat veszítettékhez is közelebb tudott kerülni.

A magyar egyház számára a keresztény ihletésű kultúra egyszerre előkészítő eszköz és védelmi fegyver. Ezért az egyesülés felé haladó Európa többi, helyi egyházaival együtt kell működnie az igazi keresztény, európai kultúra megmentésén, ápolásán és továbbadásán — mondotta a kalocsai érsek.

hiányoznak a püspöki kar állásfoglalásai vitás kérdésekkel kapcsolatban.

„Ha az egyház megszívlette volna a pápa jó tanácsait — hangzott el a beszélgetés során — már előbbre tartanánk a megújulásban. Sajnos azonban néhány püspök kivételével még mindig a régi formák merevségében élünk... Képet kellene alkotni a problémák összességéről s ez lehetővé tenné közös lelkipásztori terv kidolgozását. Ehhez jelentős segítséget tudna nyújtani egy hatékony püspökkari titkárság, mely azonban jelenleg erre a feladatra nem alkalmas... A pápa beszédéből még két dolgot emelt ki a ny. főapát: a világiak bevonását az egyházba, illetve az egyházmegyei szinódusok és fórumok megtartására való felhívást. Erre vonatkozólag kezdeményezések még nem mutatkoztak, sőt az új szervezetek is az életbenmaradásukért küzdenek. El lehet mondani, hogy képtelenek vagyunk az egyházon belüli párbeszédre, ahol a félelem, tévováság a jellemző magatartás... ”

Arra a kérdésre, mennyiben vált a magyar egyház sajátjává a II. vatikáni zsinat szelleme, a válasz:

„A zsinat tanítása az emberek többsége számára ismeretlen. Célkitűzéseit a mai napig nem ültették át a hazai feladatoknak megfelelően. 18 évig voltam tagja a püspöki karnak, a számtalan bizottság közül, melyeknek az lett volna a feladatuk, hogy a zsinati megújulást az egyes területeken szorgalmazzák, valóban csak néhány volt aktív.”

„Klerikális egyház voltunk és lényegében ma is az vagyunk!” — állapította meg Szennay András. Örvendetes azonban, hogy a világiakban egyre inkább tudatossá válik szerepük, munkájuk fontossága, annak ellenére, hogy gyakran passzívításra vannak ítélve. Az előregedett klérustól — ez az objektív valóság — aligha várható saját maguk „átképzése”. Nagyon sok papban még ma is az a meggyőződés él, hogy a világiak szerepe csak az, hogy a papokra hallgassanak és „szolgáltatásukat” az egyháznak ajánlják.

„Nem kell dicsekednünk azzal, hogy túléltek a 40 éves diktatúrát. Ez nem a mi érdemünk. Nincs ígéretünk az Úristentől, hogy az egyház a munkánk nélkül is fennmarad. Még nem vagyunk a 'nyitott ajtók és ablakok' egyháza. Ha sikerül minél több embert a szeretet gondolatához elvezetni, jó példákkal a szeretet cselekedetein keresztül meggyőzni, akkor a társadalomban is jelen leszünk.

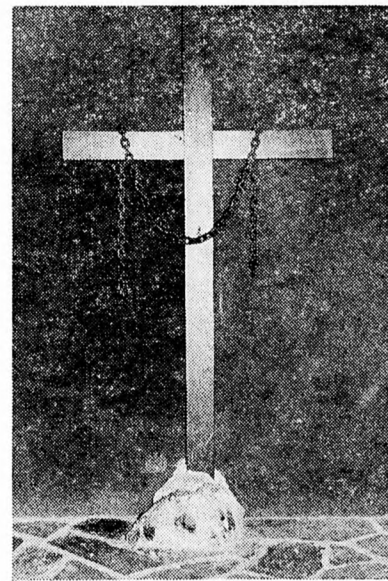
... Szükségtelen a sikertelenségünket a liberális antiklerikalizmussal magyarázni. Az embereket csak őszinteséggel, a szeretet gyakorlásával, nagylelkűséggel és párbeszédre való készséggel lehet meggyőzni — fejtette ki a ny. pannonhalmi főapát, majd ama véleményét hangsúlyozta, hogy a múlttal való leszámolás mindenkinek saját lelkiismereti ügye. Ami az egyházon belül fontos: milyen lelkiismeretességgel és milyen sikerrel teljesítette az egyes ember a rábízott feladatot. Hazámban a demokrácia vívmányának tartják az állam és az egyház szétválasztását. Az egyházat nem támogatják, sőt gyakran ártani akarnak neki azáltal, hogy belső viszályokat, feszültségeket szítanak... Hiányolta a főapát, hogy a magyar püspöki kar nem nyilvánította ki sajnálkozását múltbeli tévedéseivel kapcsolatban. „Bűnbánó egyház vagyunk, önkritikát kellene gyakorolnunk” — mondotta. ■

Udvarias gesztus - semmi több?

AZ ÖKUMENIZMUS TÁVLATAI

Egy debreceni református fiatalember a müncheni Szabad Európa Rádióhoz írt levelében — miután kifejti: milyen felejthetetlen élmény volt számára a pápa debreceni látogatása, amelynek során a protestáns gályarabok emléktábláját is megkoszorúzta, és kijelentette, hogy a katolikus egyház végleg elkötelezte magát az ökumenizmus útján — rezignáltan teszi fel a kérdést: De mi történt, történt-e valami azóta nálunk? Közelebb kerültünk-e egymáshoz? A római Szinódusra meghívott protestáns papok is csatlódtan nyilatkoztak?... A Rádióban a levélben feltett kérdésekre Miklós atya az alábbiakat válaszolta:

Nyilván a kérdést feltevő hallgatónk is tudja, hogy a törekvések a keresztény egység létrehozására katolikus részről nem II. János Pál pápa debreceni látogatásával kezdődtek, mégcsak nem is a II. Vatikáni Zsinattal, jóllehet azóta nyertek hivatalos formát. Ennek kapcsán megkezdődtek a megbeszélések a katolikus egyház és a különféle protestáns egyházak között, valamint az ortodox és anglikán egyházakkal a közeledés lehetőségeinek kipróbálására. A felállított vegyes bizottságok a közben eltelt 25 év alatt fontos munkát végeztek. Sikerült egymás álláspontját pontosabban megismerni és a fellépett félreértéseket tisztázni. Most érkezünk el arra a pontra, amikor a ténylegesen fennálló tanításpolitikai különbségek megállapítására kerül a sor. Érthető, hogy a kezdeti munkálatok lelkesítő eredményei sokakban felkeltették a reményt, hogy a keresztény egység belátható időn belül megvalósítható lesz. Valahogy úgy, hogy mindenki enged egy kicsit és akkor féltőn találkozunk. Nos, a szóban forgó problémák túlságosan komolyak ahhoz, hogy az egység érdekében ilyen hamis kompromisszumokhoz lenne szabad folyamodni. Az sem megoldás, hogy mindenki tartsa amit helyesnek tart, a fontos, hogy egy Istent imádunk és abban megegyezünk. Ez a keresztény hit lényegének lenne elvizesítése. A keresztény egység a hit egysége kell, hogy legyen, akkor is, ha nem okvetlenül jutunk minden kérdésben közös nevezőre. Az elmúlt négy évszázad a szakadékokat csak elmélyítette, nembogy feltöltötte volna. A közeledés ennél fogva sok időt igényel. Mindezek szemmel tartásával nagy türelemre van szükségünk az egység megvalósításánál, nagy megértésre és az egyes egyházak adott nehézségei áthidalásánál és főleg szeretetre, amely nem tételez fel a másikról rosszat, hanem legalább annyi jóakaratot, amilyennel mi láttunk neki az egység nagy ügyének. De talán legfontosabb, hogy tudjunk együtt és egymásért imádkozni, együtt munkálkodni elsősorban azokért, akik keresztényi szeretetünkre vannak bízva Jézus szavai szerint: „Aki nek a legkisebb testvéreim közül tettedek, nekem tettétek.” A keresztény egység megvalósítását ne várjuk sültgalambként felülről, hanem tegyünk valamit érte. Akkor biztosan létre is jön majd. Mert csak az tudja megvalósítani, aki azért imádkozott atyjához, hogy mindnyáján egyek legyenek. (SZER)

A „láncos kereszt” Lourdes-ban. (Bővebb ismertetés a következő számban.)

KÖZÖS NEMZETI ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA

Mint már előző számunkban is hírül adtuk, 1992. május 26-tól június 1-ig közös Lourdes-i zarándoklatot tartunk, amelyre szeretettel hívunk és várunk mindenkit hazulról, Európából és a tengerentúlról. A zarándoklaton való minél nagyobb számban való részvételre buzdította az otthoniakat a Magyar Püspöki Kar téli konferenciája, a külföldi hívekhez pedig Miklósházy Attila SJ püspök fordult hasonló értelemben. Ezen a hálaadó és könyörgő zarándoklaton külön ünnepséget rendezünk annál a „láncos keresztnél”, amelyet az 1956-os forradalom után emigráns magyarok vittek Lourdesba, azzal a szándékkal, hogy a magyar nép elnyomását és rabságát jelképező láncot majd csak akkor veszik le a keresztől, ha Magyarországon visszaáll az Egyház szabadsága. Most elérkezett ez az idő s a világ hívó magyarsága együtt adhat hálát a Lourdes-i Szűzanyának a szabadság ajándékáért s a jövőbe tekintve együtt könyörgő hozzá a nehéz sorsban élő kisebbségi testvéreinkért.

A Lourdes-i tervezett közös program: Május 27-én, szerdán, 8.30 h-kor szentmise a St. Bernadette templomban; 10.00 órákor ünnepség a keresztnél; 14.30-kor közös bűnbánati liturgia; 16.30-kor szentmise a betegeknek; 17.00 órákor közös könyörgés magyar jövőnkért; és 20.45-kor gyertyás körmenet.

Május 28-án, Áldozócsütörtökön, 8.30 órákor ünnepi szentmise a jelenlési barlang előtt; 10.30-kor magyar áhítat a St. Bernadette templomban; 14.30-kor közös keresztút; 20.45-kor gyertyás körmenet.

Svájcból P. Cserháti F.K.OFM indít vonatos zarándoklatot május 26-tól 29-ig. Részvételi díj Bernből kiindulva 425.— SFr. Jelentkezőknek pontos programot küld. Postacíme: Postfach 7717, CH-3001 Bern. Telefon: 031 25 61 42.

MAGYAR KATOLIKUS ÚJSÁGÍRÓK NYILATKOZATA

Hosszú idő óta tart a Magyar Rádió és Televízió műsorpolitikája körüli sajtóharc. Az alább közölt nyilatkozat, visszafogottsága ellenére, kertelés nélkül mutat rá az egyházakat ért sérelmekre, azok orvoslását sürgetve:

A Magyar Katolikus Újságírók Szövetségének elnöksége és választmányja támogatja a magyarországi egyházakat és a hívő közvéleményt abban a törekvésben, hogy a rádióban és a televízióban az egyházi műsorok az egész magyarság érdekeinek megfelelő műsoridőt és sugárzási lehetőséget kapjanak, és műsoraik ne nélkülüljenek és ne szándékaik ellenére készüljenek. Mindez a hívők és az egyházak alapvető joga.

Megítélésük szerint a rádió és a televízió jelenlegi vezetőségének a vallásos műsorokkal kapcsolatos intézkedései ellentétesek az erkölcsi megújulást szolgáló szándékokkal.

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyermek!

Figyelmetekbe szeretném ajánlani azt az evangéliumi szakaszt, melyet március 15-én olvasunk a templomban. Eszerint, Jézus három apostola kíséretében felment a hegyre imádkozni. Imádság közben arcának és ruhájának a színe elváltozott és megdicsőülten ragyogott. Közben az Ószövetség két vezére, Mózes és Illés jelent meg és beszélgettek vele. A három apostol tanúja volt mindennek. Péter ezekkel a szavakkal fordult Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt lennünk. Hadd csináljunk három sátor: neked egyet, Mózesnek egyet és Il-

lésnek egyet!” Így beszélt, mert megízlelték, hogy milyen jó a megdicsőült Jézussal együtt lenni. A három sátor is arra lett volna jó, hogy tovább tartson ez a boldogító élmény. De ez akkor még nem adatott meg nekik. Viszont minden embernek felajánlja Isten, hogy soha véget nem érően, egy örökkévalóságon át a megdicsőült Jézussal együtt legyen, Isten boldogító színelátására eljusson. Ezt nevezzük üdvösségnek, mennyországnak. Istennek ezt az ajánlatát földi életünk milyenségével elfogadjuk, vagy elutasítjuk. Tőlünk függ tehát az örök boldogságunk!

János atya

FIATALOKNAK

Március! Ugye nektek is az jut eszetekbe erről az egyetlen szóról, mint nekem: a tavasz, Húsvét ünnepének közeledte. A hosszú, ködös tél után, végre egy kis fény, melegség. Ébredő természet millió apró csodákkal: a fűszálak beszéde, a hangyák menetelése, a madarak vidám röpte. S ez a mozgalmas vidámság ránk is átragad: ki a házból, ki a szabadba!

Március 15-én, nagyböjt 2. vasárnapján a következő evangéliumi szakaszt hallhatjátok a szentmisén:

„Jézus kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és felment velük egy hegyre imádkozni. Míg imádkozott, teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó. Egyszerre csak két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg, és a halálról beszélgettek... (Majd) Péter így szólt Jézushoz: Mester, jó nekünk itt lenni!...” (Lukács 9,28—31, 33.)

A tanítványok is tudták: a természet csendje, a hegyek magánya, a tenger végtelensége mind-mind a Teremtőtől, Istentől vall. Imára hangolja a szívét, nyugalmat ad. Ezért boldogan lépnek Jézus, a Mester nyomába. Látjuk, felhőtlen az örömük, lelkesednek, s a látomás teljesen a hatalmába keríti őket: Mester, jó nekünk itt lenni! — kiált fel Péter... Folytatódik a látomás: Jézus Mózesrel és Illéssel beszél. Jaj Istenem, de miről? — döbbenünk meg a tanítványokkal együtt! Nem Isten örök terveiről, nem az emberek megváltásáról, boldogításáról... Vagy talán mégis?... Hanem halálról, szenvedésről. Összetörik az idilli kép: csend, nyugalom, béke helyett: áruló csók, ostorcsattogás, keresztthalál.

Kedves lányok és fiúk!

Higgyétek el, nem akarom pezsdülő, tavaszi örömeiteket sötét gondolatokkal beárnyékolni — csak egyet szeretnék elérni, lássátok: az ember földi életéhez elválaszthatatlanul hozzátartozik a szenvedés, a halál is. De nem reménytelen, haszontalan azért az életünk, ugyanis valami van, ami mindig, minden bajban, megpróbáltatásban erőt ad: *a mi keresztény hitünk!*

Hányszor hallottátok vagy ti magatok is mondottátok már: Nem bírom tovább, nagyon fáj! Fáj a betegség, fáj a keserűség, fáj a csalódás. Tudjátok jól: egyesek kikiabálják, zúgolódnak, Isten ellen fordulnak, mások csendesen mindenbe beletörődve hallgatnak. Vajon, akik így tesznek, olvasták-e valaha Szt. Pálnak ezen sorait: „Mindeddig emberi erőt meghaladó kísértés nem ért benne-

tek. Hűséges az Isten, aki erőtkön felül nem hagy megkísérteni benneteket, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírjátok.” (1 Kor 10,13)

„Hűséges az Isten... a szabadulás lehetőségét is megadja...” Jézus is vállalta a szenvedést, a keresztthalált valami nagyon nagy jó érdekében: a mi üdvösségünkért, szabadulásunkért.

Tudnánk így gondolni szenvedéseinkre, kudarcainkra: szabadságot hoz, Isten gyermekeinek igazi szabadságát! Nézzetek Péterre, Jánosra, Jakabra! A csend, az imádság és a szenvedés ötvöztete adja Péter szájába a lelkes felkiáltást.

Nehéz az út, de ha vállaljuk, Isten véghezviszi akaratát: *igazi keresztény embert farag belőlünk*, szabad embert. A szenvedés által tesz állhatatossá a hitben, a szenvedéssel ad erőt és vigasztalást és így vezet tökéletességre. Csak ne sanyargatást lássunk benne, hanem *felhívást* Jézus követésére. Mert ha Jézussal szenvedünk, vele együtt meg is dicőülünk (Róm. 8,17; Kor. 4,10)

Ezekkel a gondolatokkal kívánok nektek áldásos készülődést a húsvéti ünnepekre, hogy majd áprilisban közösen elmondhassuk földi életünkről Péter szavaival: „Mester, jó nekünk itt lenni!”

Pál atya

Hírek - események

A „KOLPING“ PROGRAMJA ÉS ÚJJA ALAKÍTÁSA MAGYARORSZÁGON

A XIX. század derekán, a nagy gazdasági és társadalmi átalakulások éveiben, amikor a modern iparosodás következtében felbomlottak a középkori céhek és az emberek tömegeinek kellett az új életkorülményekhez alkalmazkodniuk, Kolpinggal egyidőben szintén Kölnben tevékenykedett Marx Károly 1848-ban megjelentette a Kommunista Kiáltványt. Kolping nem dolgozott ki semmilyen elméletet a világ megváltására, a társadalmat nem forradalom, nem is törvényhozás által, hanem „belülről” kívánta megváltoztatni. A munkások érdekében keresztény programmal lépett fel, ráirányítva az egyház figyelmét a társadalmi kérdésre: „Az egyháznak nem szabad elhanyagolnia a társadalmi kérdést — írta —, nem hagyhatja a polgári élet irányítását saját ellenségei kezében, részt kell vennie az életben és nem szabad félnie az ellenfelekkel folytatott küzdelemtől.” Tanítása szerint minden keresztény arra kapott meghívást, hogy az evangélium szellemében együttműködjön az egyházzal és a társadalom szükséges és folytonos megújításán.

A már életében is szentként tisztelt Adolph Kolpingot néhány nappal születésnapja előtt, 1865. december 4-én érte el a halál, földi maradványait a minoriták kölni templomában helyezték örök nyugalomra. Az általa elindított, a nemzetközi szervezetté nőtt Kolping-Werk-nek ma 40 országban több mint 375 ezer tagja van.

Magyarországon 1856-tól kezdve a második világháború végéig a Katolikus Legényegyletek a német Kolping mozgalom mintájára működtek, újságjuknak is a Kolping címet adták. Az alapító maga is járt Magyarországon, ahol a második világháború előtt közel 400 ún. „Kolping-család” 40 ezer tagot számlált. 1989. február 2-án Pécsen alakították újjá a mozgalmat, amelyben ma 30 család működik 1500 taggal, és ismét megindult a kéthavonta megjelenő folyóiratuk. A Kolping egyesületek a tanulás, a fiatalok szakmai önképzése mellett a nyaraltatást, a segélyezést és az átképzést is feladatuknak tekintik, a családok a tisztas munkára, a szakmai ismeretek továbbfejlesztésére nevelnek. Magyarországon a mozgalom egyházi előjárója Bolberitz Pál, világi elnöke pedig Korinek László államtitkárhelyettes. (M. K.)

AZ ISTENI MEGVÁLTÓ NŐVÉREK JUBILEUMA

Az Isteni Megváltóról nevezett nővérek idén emlékeznek meg Magyarországon, Sopronban létesült Kongregációjuk fennállásának 125. évfordulójáról. A Kongregáció apostoli feladata a pasztorális, a szociális, és a karitatív munka: a betegápolás, a szegények és az öregek gondozása, a nevelés és a tanítás. Balogh M. Rita tartományfőnöknő tájékoztatása szerint ma 340 nővér él Magyarországon, akik átlagéletkora azonban 70 év fölött van. Ezért a tanítást nehezen tudják újratekinteni.

69 nővér hat szociális otthonban él más rendbeli nővérekkel. A piliscsabai, csákvári, váci és verőcsemarosi szociális otthonokat a Megváltó Nővérek vezetik. Bár lassan, de újratekintődött a szerzetesi közösség megszervezése. Budapesten, a Horváth utcán Szent Anna Kollégiumban a tartományfőnöknő 1991-ben 6 helyiséget kapott és ígéretet, hogy 1992 folyamán az egész házat átveheti a Kongregáció, amelyben diákokthont szándékoznak berendezni. Mint már arról hírt adtunk, a XI. kerületi önkormányzat jóváhagyta az Isteni Megváltó nővérek és a budapesti Kaffka Margit Gimnázium között született megállapodást, miszerint a rend két osztályt indít szeptembertől a középiskolában.

A soproni anyaházukban három kis szobájuk van, amelyben három nővér karitatív munkával foglalkozik. Budakeszin az egyházközség építtetett zárdát. Itt 7 nővér képez közösséget, közülük három a Korányi szanatóriumban végez lelkigondozási munkát; egy nővér a plébánián dolgozik; egy nővér házi betegápolással foglalkozik. Jászárokszálláson az egyházközség zárdájában négy nővér hitoktatással foglalkozik.

A tartományfőnöknő legfőbb feladatának a szerzetesi élet megújulását tekinti. (M. K.)

„SOROR” - ALAPÍTVÁNY

Budapestben „Soror” névvel alapítvány létesült magyar szerzetesnővérek egészségügyi- és szociális támogatására. A nővérek helyzetét egészségügyi tanácsadó- és házi orvosi szolgálattal, fekvő- és járóbeteg ellátással, és szociális segítséggel szeretnék javítani. Az alapítvány tiszteletbeli elnöke Surján László népjóléti miniszter, Dornbach Alajos országyűlési alelnök.

ROGER SCHUTZ A VILÁG IFJÚSÁGAHOZ

A taizéi ökumenikus közösség alapítója minden esztendő végén levelet intéz az európai ifjúsági találkozó résztvevőkhöz. A Budapesten 1991. december 30-a és 1992. január 4-e között összegyűlt fiatalokhoz címzett taizéi levél első mondatával, „A szeretet a szabadság forrása”, a legfontosabbat mondta ki Roger testvér, hiszen szerte a világban, de különösen környezetünkben a szabadság gondolatával és formáival küszködik az emberiség. A szabadság nevére teherként nehezedik a történelem súlya — írja Roger Schutz, majd fel is sorolja, hányféleképpen torzította el a történelem a szabadság lényegét. Az igazi szabadság kérdésére így válaszol: „Ahol Isten lelke, ott a szabadság”.

„Az ember természete olyan, hogy mindent szeretne birtokolni, de az, aki egyszerre mindent akar, a lehetetlenség örvényébe sodródik, és így nem jön létre semmi maradandó valóság”. A levél ezzel a gondolattal a mindent akaró ifjúságnak kíván jó tanácsot szolgálni, majd utal a gyakran tapasztalható határozatlanságukra. Kiemeli erős felelősségérzetüket környezetük szegényei, elnyomottai iránt, noha a segítségnyújtás útjait sokan nem találják meg.

A levél felveti azt a kérdést is, hogyan viselkedjék az ifjúság, mely a gyűlölet és ellenségesség légkörében nőtt fel, s most a múlt bűneiért és jogtalanságaiért mód van „visszafizetni” a törvényesség és a tiszta erkölcs magaslatáról. A taizéi közösség képviselőjében Roger testvér XXIII. János pápa üzenetével válaszol: „Hagyjuk a történelmi percekét, ne keressük azt, hogy ki tévedett, és kinek volt igaza, mondjunk csak egyszerűen ennyit: engesztelődjünk ki egymással.” (M. K.)

A FIDESZ ÜDVÖZLETE

A Fidesz Országos Választmánya január 2-án nyilatkozatban üdvözölte a taizéi találkozóra Budapestre érkezett fiatalok több tízezres tömegét: „Örülünk, hogy éppen olyan időszakban jöttek ide, amikor Európának ezen a részén új feszültségek, szembenállások jelentek meg. Ma különösen szükség van a megbékélés szellemiségére, annak a meggyőződésünkre az erősítésére, hogy az erőszakot, a háborút nem tekinthetjük az élet magától értetődő velejárójának. Örülünk annak is, hogy ebben az országban, ahol sajnos a felekezeti szembenállásnak és az előítéletes gondolkodásnak is vannak hagyományai, — Ti a határon átlépő megértést és toleranciát hirdetitek. Reméljük, találkozótok hozzájárul ahhoz, hogy Közép-Európa politikai és kulturális életét is áthassa ez a szellemiség!” — hangzik a Fidesz-nyilatkozat.

Nem a mennyiség, hanem a minőség a szellemi erőnek sarkalata, s eszerint éppen nem azért forog veszélyben létünk, mert kevesen vagyunk, hanem mert súlyunk oly parányi. Széchenyi

Sokban csalatkozik az, ki sokat próbál, s többször hibázik az, ki ébren van, mint aki alszik.

Széchenyi

CS. GYIMESI ÉVA:

Hívó jelenlét — Iaggódás Erdélyért

Cikkünk szerzője dr. Cs. Gyimesi Éva a magyar irodalom professzora a kolozsvári egyetemen. Néhány hete Münchenben tartott előadást ugyancsak kisebbségi témáról. Itt közölt írása részlet egy hosszabb tanulmányból, amely a Stockholmban alapított Erdélyi Könyv Egylet első kiadványában, a „Vándor idő balladája”-ban látott napvilágot. A cikk minden sorát az erdélyi magyarság sorsáért való aggodás szülte, de amit mond, azon határokon innen és túl mindenkinek, nekünk is érdemes elgondolkoznunk.

A történelem bennünket is szólít. És most már nem kell rejtőzködnünk. Nyugodtan válaszolhatunk, ki-ki a maga nevében: jelen vagyok: Jelen lenni a világban, a történelemben azt jelenti, módunkban áll vállalni teljes önmagunkat, részt kérni a szabadsággal együtt járó felelősségből, amit a cselekvés feltételez. Most a helyzetünk kínálja az esélyt a beleszólásra, az őszinte párbeszédre, a személyes és közös tettekre, az önmegvalósításra. Arra, hogy ne kiszolgáltatott tárgyak, hanem cselekvő alanyok legyünk egy olyan társadalomban, amit nem elidegenedett hatalmak irányítanak, hanem mi magunk alakíthatunk otthonunkká a magunk és az utódaink számára.

Ez a jelenlét azonban egyáltalán nem kényelmes állapot... Az értékeknek a zűrzavarában, amikor minden emberi törekvés szabadon szóhoz juthat, amikor mindenféle érdek kifejeződik, és szembe kerülhet a másokéval, nagy tere van az agresszivitásnak. Szabadon nyilvánulnak meg az emberi alkatok, az indulatosság, a türelmetlenség, az uralkodás vágya, a gyűlölet is. Teret kap az öncélú huzakodás, a nagyhangúság, a gyengék pedig fejüket kapkodva kérdezhetik: Ha ennyire nincs rend, nem lenne jobb visszatérni a központosított hatalomhoz? Hányan aggodnak értünk vagy a fiatalabbakért: hova vezethet ez a felajzott lelkesedés, érdekmegoszlás, ez a káosz?... Mennyivel kényelmesebb dolog volt nem venni részt a társadalmi életben. Mennyivel egyértelműbb volt szembenülni a szekusokkal, tudni, hogy kikkel van dolgom, érteni céljaikat, és ennek megfelelően reagálni.

Most a legjobb szándékú emberek is ellenfelekké válnak, s milyen nehéz érteni egymást nem egyértelmű helyzetekben és kérdésekben. Milyen elszomorító a megértés hiánya akkor, amikor egyaránt jogosak, ám különbözők az érdekek. Ebben a kuszaságban jön a kívánság: kilépni ebből az egészből a csendes szellemi munka, a magánélet szférájába. Még imádkozni sincs időnk.

De van egy erő, ami nem engedi meg, hogy félreállj, meghúzd magad. Akkor sem engedte meg, amikor jelen lenni egyenlő volt a létbiztonság veszélyeztetésével. És ez az erő a hit.

A hívó jelenlét egyet jelent azzal, hogy a világ minden kihívását vállalod. Mert hiszel az igazságban, amit a világ kivetett vagy még ma is kivet magából, letagad és kitagad, sárral dobál vagy nevetségesnek állít. De ezért az igazsággért mégis benne maradsz a világban. A hívó emberek többsége évtizedekig arra kényszerült, hogy bujkálva éljen, maszkal rejtsse el meggyőződését. A jelenlét jogától kétszeresen megfosztva palástolta igazi önmagát, egyházzal való kapcsolatát. Pedig a hit az az erő, amit nem rejtegetni, hanem világotlatni kell, hogy erőre kaphassanak mások is. A hívó jelenlét sugárzik, és visszaverődik a környezetről akkor is, ha diktatúra van. Az igazság tudata kötelezi erre.

Amikor Jézus a tanítványaiért imádkozik, így beszél: „Átadtam nekik tanításodat, de a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, amint én sem va-

gyok a világból való. Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól. Hiszen nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból való. Szenteld meg őket az igazságban, mert hiszen a tanításod igazság. Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba.” (János 17,14—18)

A világ kihívásai közepette megállni ma is nehéz. Jézus imája azért az áldásért folyamodik, hogy tanítványai az igazság képviselői lehessenek. Hinni az Igazságban nemcsak a személyes hitélet feltétele, hanem alapja annak is, hogy az ember meg ne rendüljön az értékek-

ÜDVÖSSÉG NAPJA, JÉZUSUNK

Nagyböjti dicséretre

*Üdvösség napja, Jézusunk,
Ragyogj fel szívünk rejtekén,
Fut már az éj, a földkerekek
Színére új, szebb nap derül.*

*Adtál kívánatos időt:
Hadd mossa könnyek kútfeje
Tiszta áldozatul szívünk
S gyullassza vidám szeretet.*

*Honnét a bűn forrása folyt,
Örök a könnyek kútfeje,
Ha a bűnbánat vesszeje
Kérges szívünket megtöri.*

*Jő már a nap, a Te napod,
Hogy minden újra felvirít,
Akkor mi is örvendezünk,
Kiket jobbod jó útra vitt.*

*Kegyves Háromság, térden áld
Téged a világ-gépezet.
Kegyelmedben megújulok,
Mondjunk mi is új éneket.*

Sík Sándor fordítása

nek ebben a földrengésében, amikor még korántsem nyilvánvaló, hogy az emberi méltóság, a különbözőség személyes és kollektív joga zavartalanul érvényesülhet. A hit által lehet legyőzni a menekülés, a félreállítás ösztönét akkor, amikor folyton szembe kerülünk az igazságtalansággal, a hamiskodással, a kirekesztéssel vagy megbélyegzéssel. Néha nagyon-nagyon jó lenne megpihenni, óvni a belső békét, a csendet, a lélek rendjét, ami a világ káoszában felborulni látszik. Tartózkodni a szennytől, ami már-már törvényszerűen adódik abból, hogy az ember jelen van a közéletben, a politikában, érdekek keresztesződnek benne, és erkölcsi nyomás nehezedik rá.

„Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból!” — mondja Jézus. A hívó ember tehát nem kérhet magának felmentést a szenvedő emberek, a világ terhei alól. Mert a hívó ember nem önmagáért való.

*

Le a diktatúrával! — skandáltuk együtt a tüntetéseken. Le azzal a hatalommal, amely mindannyiunkat megfosztott attól, hogy emberi életet élhessünk, hogy személyes és kollektív identitásunkat kifejezhessük, hogy gyakorolhassuk állampolgári jogainkat. Le azzal a hatalommal, amely eltörölte a különbözőségi jogát, és az emberi személyiség értékét lefokozva mindenkit egynemű, arctalan tömeggé akart összegyűrti. Le

azzal az intézménnyel, amely a kényszer, az erőszak eszközeivel irányított! Minden hatalom hasonló jelszavakat használ a zsarnoki hatalmak ellen, minden forradalom egy uralkodó, elidegenedett, társadalomellenes intézményt akar megszüntetni.

*

A Romániában végbement forradalmi változás az egész világ tiszteletét kivívta. De a nemzet jóhírével veszélyeztetik azok a mozgalmak, tüntetések, melyek a „Le a magyarokkal!” jelszót tűzik a zászlajukra, és a nemzeti érzelmek felstíztásával próbálnak ellenállni annak a folyamatnak, amely a kisebbségi jogok érvényesítése terén elkezdődött. Amikor egész Európában természetessé vált a kisebbségi jogok védelme, amikor nemcsak a záróokmányokban, hanem a gyakorlatban is szemlélhetjük a kollektív jogok érvényesítését. A szervezett magyarellenes mozgalmakkal Románia újra elveszítheti vérérdőzetek árán kivívott presztizsét.

A nemzetközi közvélemény már évtizedek óta tisztában van a méltatlan helyzettel, amiben a romániai kisebbségek éltek. Akkoriban egyértelmű volt,

Áldás Magyarországnak

EMLÉKKÖNYV A PÁPALÁTOGATÁSRÓL

II. János Pál pápa tavaly nyári látogatása kétségkívül az év legfontosabb egyházi eseménye volt. De afelől sincs kétség, hogy több volt, mint a katolikus egyház belső ügye: a pápa az egész magyarsághoz jött, protestánsokhoz és zsidókhoz, hívőkhöz és nem-hívőkhöz. A társadalom minden rétegéhez szólt: a politikai és gazdasági élet problémáit éppúgy figyelemmel kísérte, mint a kultúra és a tudomány világáét. Ez a négy intenzív nap, amelyet a katolikus egyház feje hazánkban töltött, ma még elevenen él emlékezetünkben. Szavai, amelyek felémelték, biztattak és irányt mutattak, még nem merültek feledésbe. De a világban filmszerűen pergő események és hétköznapjaink gondjai közepette óhatatlan, hogy egy s más részlet elhalványuljon ebből a valóban történelmi eseményből.

Ezért örömdetes, hogy a Szent Gelért kiadó és a pápalátogatás idején naponta megjelenő *Áldás* című lap szerkesztőinek gondozásában mintegy két hónapja megjelent „Áldás Magyarországnak” címen egy emlékkönyv, mely végigvezet bennünket ennek a csodálatos négy napnak eseményein. A számos színes- és fekete-fehér fényképpel illusztrált több mint 200 oldalas kötet szerzői, Broczky Beáta, Goják János, Horváth Pál és Kun Erzsébet és szerkesztője, Veres Lajos, arra törekedtek, hogy elevenen tartsák a pápalátogatás mondanivalóját. A kötethez Gyulay Endre, szegedcsanádi megyéspüspök, a Magyar Püspöki Konferencia helyettes elnöke írt előszót, amelyben megegyezően megköszöni II. János Pál pápának mindazt, amit látogatása során nemcsak a katolikusoknak, hanem az összmagyarságnak adott. Gyulay püspök gondolatait e szavakkal zárja: „Ma ő (II. János Pál) vizsgázott a krisztusi szeretetből. Azt hiszem kitűnőt kapott. De holnap nekünk kell vizsgáznunk a tőle látott szeretetből. Vajon mi hányast kapunk?” Ez a — talán nem is olyan szónoki — kérdés kellene, hogy végigkísérje az olvasót, amikor újra éli a négy nap élményeit. Mert mi más lehet a célja egy ilyen kiadványnak, mint,

hogy minden rossznak a kútfeje a nacionalista színezetű diktatúra. Most azonban a román nép tömegeit uszítják titokzatos erők a magyar kisebbség ellen. Minden józanul gondolkodó ember számára világos, hogy egy kisebbség békés küzdelme az emberi jogokért nem veszélyeztetheti a többség létérdekeit. Ezért egyáltalán nem megalapozatlan az aggodalom: Mi lesz, ha a felingerelt román tömegek erőszakhoz folyamodnak?

Mi, magyarok, nem engedhetjük meg magunknak, hogy elveszítsük a türelmünket és józanságunkat. Az elszabadult indulatokkal szemben csak egy fegyverünk van, és ez annak a tudata, hogy igazságunk nem valami szubjektív, nacionalista érzelm, hanem az emberi jogok nemzetközi normáival egyező törekvés elvi alapja. Európában minden civilizált, demokratikus nemzet a kisebbségek védelmére törekszik. Csak abban bízhatunk, hogy a román nemzet demokratikus erői hasonló célokat követnek, és nem akarják, hogy Románia újra kirekessze magát az európai népek közösségéből. Ez a meggyőződés adhat erőt, türelmet, hogy ne magunk próbáljunk folyton igazságot szolgáltatni magunknak, hanem támaszkodjunk az elfogulatlan nemzetközi fórumok véleményére is. A történelem ezúttal nekünk dolgozik.

hogy állandó lelkiismeretvizsgálatra ösztönözzön: hogyan dolgoztuk fel a Szent- atya útmutatását, mit valósítottunk meg abból, amit aggodó szeretettel a lelkünk-re kötött.

Az emlékkönyv fejezetei, az egyes napoknak megfelelően, az eseményeket idézik ugyan fel, de egyben éreztetik azt a légkört is, amelyet oly nehéz szavakkal visszaadni. Rámutatnak a történelmi összefüggésekre és a kulturális és politikai háttérre. Kár, hogy az egyes napok fontosabb eseményeit nem választják el egymástól kiemelt alcímek. Így minden egybefolyik és az olvasónak keresgélennie kell, hol végződik az egyik esemény, hol kezdődik a másik. Sajnálatos és érthetetlen a tartalomjegyzék hiánya is.

A pápalátogatás beszámolóját összegezés, illetve kiértékelés zárja „A pápalátogatás után” címmel, amely éppúgy tájékoztat az előzményekről, mint a vele kapcsolatban elhangzott kritikák hangokról, de arról a magyar társadalom minden rétegében észlelhető pozitív visszhangról is, amelyre a pápalátogatás utáni közvéleménykutatásból derült fény.

Nagyon hasznos, hogy a kötet végén az olvasó megtalálja II. János Pál pápa valamennyi magyarországi beszédének teljes szövegét: így évek múltán is visszanyúlhat a fontosabb kijelentésekhez. A jó papíron, az olvasást kellemessé tevő betűtípussal szedett kötet további előnye, hogy ára — tetszetős kiállításához képest szerény: otthon 420.— Ft. Feltételezhető, hogy nemcsak egyházi könyvesboltokban kapható, hanem minden jobb könyvkereskedésben.

Befejezésül még ennyit: ez az emlékkönyv több, mint emlék. Nem arra való, hogy a könyvespolcon porosodjék, hanem, hogy mindig újra elővegyék és használják, mint azokat a könyveket szokták, amelyeknek naponta van számonkora mondanivalója. — km —

A Taizé-i Közösség tavaszi találkozására ez év májusában az amerikai Dayton-ban kerül sor. Érdekes, hogy a jövő évi európai találkozó színhelyeként Moszkva neve is fölmerült.

KOVÁCS K. ZOLTÁN:

„Bűnös nemzet vagy kényszerű csatlós?”

EGY NÉMET NYELVŰ KÖNYV TÖRTÉNELMI TANULSÁGAI

Jelentős eseménye a magyarországi könyvkiadásnak a Bécsben élő magyar történész-kutató és közép-kelet-európai szakértő, dr. Varga József professzor kétkötetes német nyelvű könyvének megjelenése magyarul. A bécsi Európához egykori tanulmányi vezetője, majd igazgatója, később Bécs város kultúrhivatalának referense, sok esztendő anyaggyűjtésének és nemzetközi tapasztalatának eredménye ez a munka, amely jelentős méltatást kapott a magyarországi sajtóban. Nem véletlenül. Az újkori magyar történelem értékelésére, mozgató erőinek és összefüggéseinek feltárására irányuló hazai munkák a kényszerkörülmények között nem tájékoztathatták a magyar olvasót a valóságról. Tudatos, vagy kényszerű ferdtések, ideológiai kényszerpályák és elhallgatások jellemezték azoknak a munkáknak nagy részét is, amelyek Magyarország második világháborús részvételének feltárásával, a háborúba lépésnek okaival foglalkoztak. Erre vonatkozik a könyv kissé erőltetett címe: „Bűnös nemzet vagy kényszerű csatlós?”

A két kötetből az első Magyarország és a Duna-medence 1918–1939 közötti kortörténetét tárgyalja, a térség politikai eseményeinek és szellemi áramlatainak összefüggésében, jelentős háttérdokumentáció felhasználásával. Sok évtizedes tudatos ferdtítés és téves szemlélet után tárgyilagos képet képes a könyv oldalain a két világháború közötti országot érő politikai, gazdasági és kulturális hatásokról, a 30-as évek Magyarországnak szociális reformtörekvéseiről. Többek között bemutatja azt a sokrétű szellemi áramlatot, amely az ország társadalmára hatott. Köztük külön fejezetben foglalkozik a katolikus öntudatbredés századfordulótól kezdődő szakaszaival, szociális, vallási és kulturális törekvéseivel, Giesswein Sándor, Prohászka Ottokár és az őket követők életművének méltatásával. Részletesen ismerteti a szerző a 30-as évek népi elkötelezettségű katolikus reformmozgalmaival, a KALOT, az EMSZO, a Hivatásszervezet törekvéseit, amelyek célja a magyar társadalom mélyreható átforgatása, a nagyobb szociális igazságosság elérése és a parlamenti demokrácia felépítése volt békés úton.

A második kötet a dunai térséget és benne Magyarországot érő külpolitikai erőket tárja fel az 1939 és 1949 közötti évtizedben. A II. világháború kitörésének, az ország kényszerhelyzetének nemzet-

közi hátterét hiteles és új dokumentumokkal világítja meg, amelyek sok esetben először olvashatók magyar nyelven. A fiatal nemzedék számára különösen az újdonság erejével hathat annak a szellemi ellenállásnak ismertetése, amelyen belül jelentős katolikus erők és egyházi személyiségek szálltak síkra a több irányból ható idegen befolyással szemben, sok esetben életüket is kockáztatva. Az ezeken az oldalakon felsorolt sok név, hivatkozás és utalás teszi hitelessé az ország háború alatti és utáni éveinek drámai korszakát. A polgári demokráciáért folytatott küzdelem részletes ismertetésében ugyancsak az adatok sora tárja fel a keresztény egyházak ellenállását az eszközeiben nem válogató kommunista térhódítással szemben. Különösen jelentős a pontos ismertetése annak, miért törté meg elsőnek a kommunista hatalom a protestáns egyházakat, Ravasz László és Ordas Lajos püspökök ellenállásával szemben. A katolikus egyház magatartásának elemzése során eddig ismeretlen fényeket is tár fel a püspöki kar és a szociális problémákkal kapcsolatban. Megelevenedik a könyv 2. kötetének ebben az utolsó előtti fejezetében az elvetemült, semmilyen eszköztől vissza nem riadó egyházüldözés, amely végül Mindszenty bíboros primás és a katolikus egyház ellenállásának megőrzéséhez vezetett.

A szerző munkája utolsó fejezetében röviden összefoglalja a Sztálin halálával megkezdődő Szovjetunió belüli változások értékelését, amelyek végső fokon a közép- valamint délkelet-európai térségben az 1989-es fordulathoz, a politikai pluralizmus kialakulásához vezetnek.

Hogy mindez már ismerős történelem? Ez igaz. Ám a történelem az élet tanító mestere. Ezért Varga József is rámutat az elmúlt hét évtized Duna-medencei történetének tanulságaira. Ezzel kapcsolatos véleményét így összegezi: a tudományos és technikai forradalom, a gazdasági és környezeti problémák csak nemzetközi összefüggésekben oldhatók meg. Ez a felismerés együttműködésre készíti a nagy- és középhatalmakat és a térség kis országait is. Történelmi előrelátással utal könyve arra az útra, amelyen azóta az 1989-es fordulatot követő, új magyar demokratikus kibontakozás politikai erői járnak. A térségben újraéledő nacionalizmus azonban jelzi, hogy az események valódi, történelmi gyökereinek ismerete, a térségre ható nemzetközi erők és érdekek feltárása változatlanul létkérdése a magyarság önmagára találásának. És ezen belül létkérdés azoknak az erkölcsi értékeknek az aktíválása, amelyekről Varga József — mint a pápai bencés gimnázium egykori neveltje — könyvében mély keresztényi elkötelezettséggel tesz hitet.

Külön értéke a 2 kötetes könyvnek a 400 címet tartalmazó forrásmunka jegyzék és a kereken 700 számozott jegyzet. A kettő együtt feltárja az újkori magyar történelemnek erre a drámai korszakára vonatkozó források széles körét és ezzel nagy segítséget nyújt az induló magyar közélet fiatal nemzedékének abban, hogy a múlt hibáiból és erényeiből tanulva felelősséggel vállalhasson szerepet az ország erkölcsi és politikai újjáépítésében.

KÖNYVESPOLC

MAJOROS FERENC — RILL BERND:
BAYERN UND DIE MAGYAREN.
Die Geschichte einer elfhundertjähri-
ge Beziehung.

Bevezető: dr. Andrásfalvy Bertalan, a Magyar Köztársaság kultuszminisztere, Dr. Georg Freiherr von Waldenfels, bajor pénzügyminiszter előszavával. F. Pustet kiadó, Regensburg, 1991. 224 oldal, 37 képpel.

A jónévű regensburgi Pustet céget a csinosan kiállított könyv kiadására főként az általános rokonszerv indíthatja, amelyet Magyarország 1989 óta a hivatalos Németország és a német közvélemény részéről is élvez. Az alcím azonban joggal utal a nagyon régi különleges kapcsolatokra Bajorország és a magyarok között. A mindenesetre aktuális téma földolgozását egy magyar és egy bajor szerző vállalta. A hátsó borítólapon szerint Majoros Ferenc jogász professzor a würzburgi egyetemen, Bernd Rill pedig több történelmi életrajzot adott ki. A könyv kilenc fejezetéből Majoros műve az első négy és a hetedik, vagyis 892-től, Arnulf keleti frank uralkodó és a magyarok morvák elleni szövetségétől Wittelsbach Ottó rövid életű királysága végéig, és II. Rákóczi Ferenc szabadságharca, aki Miksa Emánuel bajor választófejedelemnek följajánlotta a magyar koronát. A többi Bernd Rill írta, aki 1990-ben „a dunai országok munkaközössége” megalakulásával zárja elbeszélését. A két ország két aktív miniszterének az előszava fémjelezi a kötetet, amelynek elülső borítólapját a Képes Krónika valóban ideillő miniatúrája díszíti: Bajor Ottó megtalálja az útközben elvesztett szentkoronát.

A két miniszter bizonyára nem volt tisztában azzal, hogy milyen műhöz adja oda a nevét. A hátsó borítólapon szerepel az igazsága van, hogy a könyv szórakoztatónak tekinti át több mint ezer év bajor-magyar kapcsolatait. De aki hiteles történelmi képet vár, sokszor csalódik. Főként az első négy fejezetben vannak elképesztő tévedések. Ime pár kiragadott példa. 23. o.: Nem áll, hogy a lechmezei csata Sur nevű magyar vezére Taksony fia volt. 34. o.: Nem Árpádnak, hanem Levedinek a felesége volt kazár hercegnő. 53. o.: Nyitrán nem Szent István, hanem száz évvel később Könyves Kálmán alapított püspökséget. A valóban korai bihari, később váradi püspökségről a szerző nem tud. 80. o.: Gertrud királyné megöletésekor Béla fia nem „17 éves ifjú” volt, hanem még csak hat és fél éves gyermek... stb. Pusztai föltevés, mint történelmi tények jelennek meg, legenda és hiteles történelem között elmosódik a határ. A bajor munkatárs írta fejezetek kevésbé színesek, de adataik megbízhatóbbak, a 20. század pedig pár érdekes újdonsággal is szolgál. Egyes részletek ugyan itt is vitathatók, pl. Horváth és Gömbös szerepének és jelentőségének a beállítása. Az egész könyvnek egyik legnagyobb hiányossága azonban a kulturális és gazdasági kapcsolatok majdnem teljes mellőzése. Pedig ezek közelebb hozhattak egymáshoz népeket, mint akárhány politikai szövetség. Van is idevágó irodalom bőven. De a mulasztás nem lephet meg. A másfél oldalas bibliográfia tanúsága szerint pl. a szerzők nem vettek tudomást az 1986-ban Passauban tartott többnapos bajor-magyar történész-találkozóról, amely épp az ő témájukat tárgyalta, és a referátumok többsége 1988-ban nyomtatásban is megjelent, ugyan csak Regensburgban, és nagyon hasonló címmel: Bayern und Ungarn — Tausend

Jahre enge Beziehungen. Jobban sikerült volna, talán egész más lenne a könyvük, ha alaposan utána jártak volna, hogy mit kutattak és találtak az elődök. Eddig ismert források szerint 862-ben, tehát 1130 éve jelent meg először magyar had bajor földön. A változatos kapcsolatok történetét alighanem könnyebb lenne megírni 4—500 oldalon, mint 224-en.

Bogyay Tamás

VIRT LÁSZLÓ: KATOLIKUS KISEBBSÉG ERDÉLYBEN. Egyházfórum, Budapest-Luzern, 1991. Tempfli József ajánlásával. 146 oldal és 40 oldal képmelléklet.

A mű nem a szó szoros értelmében vett történelmi munka. Az utószóban maga a szerző figyelmeztet az írott forrásanyag és a levéltári kutatások hiányára. De ezen „fogyatékosága” ellenére is joggal nevezhető értékes és bátor vállalkozásnak. Tempfli József, nagyváradi megyéspüspök, ajánló soráiban találóan írja, hogy a szerző „egész művét meglátszik, hogy legbensőbb szív- és lelkiismeretbeli ügye a romániai — főként pedig az erdélyi — katolicizmus sorsának nyomon követése, tájékoztatása s a múlt tanulságainak felfedése, hogy a jelen felelős vezetők okukra be-lőle, biztos alapokra építsék a XX. század vég erdélyi magyarságának lelki épületét.”

Virt László egy síkban szemléli a múltat, a jelent és a jövőt. Okokat, okozati összefüggéseket kutat és átérzi, átéli a jövő veszélyeket (tragédiákat?) is rejtegető felelősséget. Az idő szívét-lelkét erdélyivé tette. Éppen ezért magyarsága fájdalmas és önmérsztő. Tárgyilagosságra törekszik a kényes kérdések boncolgatása közepett is, melyeket az elmúlt évtizedek még inkább kiéleztek.

A történelem a száraznak tűnő adatok és események mögött maga az élet. Ezt igyekszik Virt László megjelentetni az olvasó előtt, mikor válaszol a szövevényes erdélyi helyzetet. Szereplői egy része még él és küzd a megmaradásért, ami sajátja-gos erkölcsi súlyt biztosít művének. Az ő aggodalmuk kifejezője is e könyv. Fájdalmas kiáltás mindazért, mit Márton Áron erdélyi püspök 1946-ban Csíksomlyón a pünkösdi vasárnap beszédében így fogalmazott meg:

„Szabad emberhez és szabad néphez méltó életet kívánunk élni, mert ehhez Isten a dta jogunk van.”

Jakab Attila

Megrendelhető: Kirchenforum für Ungarn e.V., Postfach 6415, CH-6000 Luzern 6.

VALLÁSÜLDÖZÉS KÍNÁBAN

Hongkongban több mint 20 keresztény szervezet írásban szólította fel a kínai kormányt az emberi jogok tiszteletben tartására. Annak ellenére, hogy a kínai alkotmány biztosítja a sajtó- és gyülekezési szabadságot, rendszerint börtönbe kerülnek, akik ezzel a szabadsággal élni akarnak. Kínában ma is üldözik a vallást, papokat és világiakat egyaránt börtönöznek be hitbeli meggyőződésükért. A szervezetek felszólították a kormányt: engedje szabadon a politikai foglyokat és minden polgárnak biztosítsák a nemzetközi emberjogi egyezményekben garantált alapvető jogokat. A felhívás aláírói között van a „Iustitia et Pax” bizottság is.

BRAZÍLIÁBAN

TERJED A RABSZOLGASÁG

Helyi egyházi adatok szerint egy éven belül megháromszorozódott a kényszermunkára szorított emberek száma a mezőgazdaságban. Az elmúlt évben 4500-an éltek rabszolgasághoz hasonló körülmények közt, — olvasható a brazil püspöki kar lelkipásztori bizottságának tájékoztatásában, melyet a brazil újságok hoztak nyilvánosságra január 3-án. Férfiak, nők, gyerekek kényszerülnek fizetség nélkül dolgozni, s a birtokos földjét nem hagyhatják el. A lelkipásztori bizottság egyik tagja, Miguel Lemoal a helyzetet azzal magyarázza, hogy a nagybirtokosokat ezért nem büntetik, a munkaügyi minisztérium pedig nem ellenőrzi kellőképpen a vidéki munkaerőhelyzetet. KNA

Lapszélre

Egy magát „Román Népi Törvényszék”-nek deklarált intézmény (?) Tőkés László nagyváradi református püspök fejére vérdíjat tűzött ki. Nem kevesebb, mint 150 ezer dollár jutalomban részesül az, aki meggyilkolja „az áruló pópát”. Ha jól emlékszünk, nem is olyan régen maga Iliescu elnök még „a román forradalom hősiének” nevezte „az „áruló pópát”!

*

Göncz Árpád: „A mostani határokat lehetetlen megváltoztatni, hiszen az etnikai határokat nem lehet meghúzni úgy, hogy az mindenkinek megfeleljen”. — Mindenkinnek a kedvére nem, de az igazságnak megfelelően talán igen. Lehet, hogy az Elnök sohasem látott etnikai térképet pl. Dél-Szlovákiáról! Mert ott lehetett volna elég pontos etnikai határt vonni magyarok és szlovákok közt. Vagy nem? —

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linzi: Halottunk: December 21-én hirtelen elhunyt **György Tamás** honfitársunk (Melissenweg 12), 54 éves korában. December 28-án temették nagyszámú gyászoló közönség részvételével a St. Martin-i temetőben. December 21-e születésnapja volt. Egy napra esett halála és 54. születésnapja. Az Úrtól kérjük, hogy adja meg neki a boldog örök élet születésnapját.

FRANCIAORSZÁG

Lyon: A kereszttség szentségében részesültek. **Joanetton Luc**, **J. Vincent** és **Kovács Erika** fia és **Vidoni Willy**, **V. Roland** és **Kovács Beatrice** fia **Bourgoin-Jallieu**-ben. **Zsombok Mélissa**, **Lyonban**. **Újvári Monica**, **Espondeilhan**-ban. **Kovács Nicolas**, **Lyonban**. **Minicóni Jérôme**, **M. Daniel** és **Takács Judit** fia, **Echirrolles**-ban. **Házasságot kötöttek:** **Havasí Kinga** és **Khalid Amrani**, **Balatonlellén**. **Perrin Georges** és **Jocelyne Kouathé** nagyszülei, **Szabó Károly** és **Csomor Emília**, aranylakodalmával egybekötve esküdtek örök hűséget egymásnak **Chazay d'Azergues**-ben. **Krompaszky Iván** és **Clotilde Carré** **Béziers**-ben. **Fischnaller Patrick** (**Szabó Klára** fia) és **Céline Zammit**, **Lozanne**-ben.

Az örök hazába költöztek: **Karádi Gyuláné**

szül. **Panisz Sarolta**, 90 évesen, **Le Creusot**-ban. **Kelemen Irén**, 82 éves korában, **Lyonban**. **Nagy György**, 81 évesen, **Lourdes**-ben. **Fricovszky Zoltán**, 65 éves korában, **Lyonban**. **Domonkos Endre**, 68 éves korában, **St. Pierre d'Allevard**-ban elhunytak.

Lyon: Az örök hazába költöztek: **Calleri Jean felesége**, szül. **Lukács Margit**, 75 éves korában, **Nizzában**. **Pálik Erzsébet**, ferences misszionárius **Mária nővér**, életének 92. évében, **Cambo-les-Bains**-ben. **R.I.P.**

NÉMETORSZÁG

Band Winzheim: Halottunk: Tényi Mihály, 1991. szeptember 5-én elhunyt. Temetése **Günzburgban** volt. Nyugodjék békében.

Frankfurt: A kereszttség szentségében részesült: **Kalmár Tibor Balázs**, **K. Tibor** és **Takács Éva** fia.

Köln: Keresztelés: Bermoser Edvin István, január 25-én bensőséges keretek között szülők és hozzátartozók részvételével nyerte el a keresztkeresztiséget. Növekedjen Isten, embertársai, szülei és keresztzülei öröme.

SVÁJC

A december 20-i **Berner Anzeiger**-ből jutott tudomásunkra, hogy meghalt **Kólics Gyula**, 70 évesen és **Zámbó László**, 31 éves korában. Az Úr adjon nekik örök nyugalommal.

Halottaink

MIKES ENDRE IMRE (1914–1992 jan.)

Elete magyar menekült sors. A magyar hadsereg vezérkari tisztje. A 2. világháború végén kizárják a hadseregből. Üldöztetés, államosítás, kitelepítés lett osztályrész. A megcsonkított Magyarország és az új politikai rendszer tényét soha nem tudta elfogadni. Bernben mint könyvelő dolgozott. Munkahelyén és családjá körében szeretett személy volt. Felesége 2 évvel ezelőtti halála nagyon megviselte. Öregotthonba került. Gyors lefolyású betegségben halt meg január 11-én. Reméljük, hogy az Úr angyalai, szentjei és „tisztjei” között igazi hazát és kárpótlást talált.

PLATZ NÁNDOR (1909–1992 január)

A kommunizmus egy másik üldözöttje. Mint a német kisebbséghez tartozókat rokonaival együtt majdnem az egész Rajka községet kitelepítik. Őt magát börtönbe vetik. Pedig értékes tagja volt a magyarságnak. Becsületes iparos, műbútorasztalos. Ha rá gondolsz, mindig Szent József jut eszembe. Mosolygós, csendes és művészi tehetséggel megáldott munkás. Az ő intarziás alkotása a Berni Magyar Miszió tabernákulum és könyvtartója is. Festményei sok magyar család lakását díszítik. Mások féltett antik bútoraik felújítását bízták rá. Őt is levette felesége másfél évvel ezelőtti halála, akivel együtt halálukig a magyar pap támogatói voltak. Sokan találtak náluk szállást és igaz vendégszeretetet. Most mindketten az ég vendégei lettek. Köszönet értük az Úrnak.

VALLÁSI HELYZET KAZAHSZTÁNBAN

Az elmúlt év tavaszán II. János Pál pápa Karagandában, a Kazahsztán köztársaságban apostoli kormányzóságot létesített és Jan Lenga mariánista atyát nevezte ki apostoli kormányzónak. P. Lenga 1950-ben Ukrajnában született lengyel származású szülőktől, 1979-ben Litvániában szentelték pappá. Az utóbbi években Kazahsztánban plébánosként tevékenykedett.

Kazahsztán a Szovjetunió második legnagyobb kiterjedésű köztársasága, de a közel 300 ezer négyzetkilométeres területen mindössze 16 millióan élnek. Az őslakosság muzulmán vallású, míg az ukrán, lengyel és német bevándorlók, illetve a sztálinizmus alatt ide deportáltak — keresztények. Jelentős mind a latin, mind a keleti szertartású katolikusok száma: legnagyobb részüket, mintegy egymillió hívő, német származású, aztán következnek a lengyelek, kb. 100 ezer hívővel. Kazahsztánban a vallási élet fellendítésének egyik legnagyobb akadálya természetesen a paphiány. Szeminárium nincs, csupán 3 kispap végzi tanulmányait Rigában. A nehézségeket súlyosbítja a távolság is, hiszen a plébániák többszáz kilométerre vannak egymástól. (VR)

RASKÓ ZSUZSI (1909–1992 január)

Nagy kegyelem volt ezt a tiszta, egyszerű, őszinte Szűzanya tisztelő, mélyen hívő lelket az utolsó 3–4 évben közelebből megismernem. Sok-sok szépet és jót tanultam tőle. Igen járatos volt a hit dolgában, nagy (lelki) olvasottsága révén. Órákig el tudtunk beszélgetni földöntúli dolgokról, ami mindkettőnknek nagy lelki vigaszt és felüdülést nyújtott. Két ízben otthon is jártam vele zárandokolni és derűsen gondolkodok vissza, hogy tele volt rózsafüzérrel, a kabátjában, táskájában, kötényzeiben, ahova csak nyúlt, mindenhol a keze ügyébe akadt egy... És a gyönyörű San Damiano-i zárandoklatok... Utoljára tavaly augusztusban a milánói állomáson órákig várva a késve érkezett vonatot 30–35 fokok melegben. De nem voltunk sem fáradtak, sem éhesek-szomjasak, mondván, hogy a törekvések, amiket a drága Szűzanyáért és Szent Fiáért teszünk, erőt és örömet nyújtó csodálatos „kaland”... Igaz, hogy a miszió szegényebb lett egy hívő lélekkel, de adjunk hálát a Mindenhátónak, hogy gazdagodtunk egy közbenjárónkkal az Örökéletben, ahol zárandok útja végéhez ért.

Egy lelki testvére (Bern)

VITÉZ SOMOGYVÁRY GYULA ÚJRATEMETÉSE

vitéz Somogyváry Gyula, költő-nevén Gyula diák, földi maradványait 1992. február 14-én, délután helyezték végső nyugalomra a budapesti Új köztemető 301-es parcellájában. Somogyváry Gyula a két világháború közti időszak ismert közszereplője volt, Gyula diák néven írt hazafias verseit országszerte szavalták, történelmi és első világháborús regényei: A Rajna ködbe vész, Virágzik a mandula, Ne sárgulj, fűzfa stb. páratlan népszerűséget arattak. 1944-ben a német megszálláskor a Gestapo letartóztatta és a mauthauseni KZ-be vitték. 1945-ben hazatért, de 1950-ben megint internálótáborba került és ott halt meg. Most — 39 évvel eredeti elföldelésének időpontja után — temették el „emberhez méltó módon” — ahogy a gyászjelentésben olvassuk.

†

A budapesti Farkasréti temetőben kísérték ki utolsó útjára Vas István költő-, író- és műfordítót. Pesti zsidócsaládban született, már fiatalon Baumgarten-díjjal tüntették ki. 1938-ban önkéntesen katolizált s hitéhez való hűségének nehéz időkben többször kifejezést adott. Amikor pl. Mécs Lászlórol az Új Ember még kitartóan hallgatott, Vas István a „Kortárs”-ban nem kis bátorsággal hirdette meg Mécs László költészetének el nem odázható újraértékelését.

Vízicserkészélet 1991-ben

A hosszan elhúzódó hideg tavasz miatt a vízicserkészélet nehezen indult meg. Tervezett táborainkat ezért csak hiányosan és időben eltérve tudtuk megtartani. Így sajnos a *Tavirózsa* kenu- és az Ausztriában tervezett *Encián* vadvíz-túra elmaradt.

A jóidő megjöttével vízre éhesen, nagy lelkesedéssel indultunk el június végén idei első táborunkba, a *Füzény* kenu-táborba. Ezt a táborunkat a romantikus alsóbajországi Altmühl folyóra tettük. E folyócska környékének gazdag növény, hal és madárvilága, régi múlttól tanúskodó romantikus várai, földtörténeti érdekességei egyaránt elkápráztattak bennünket.

Aztán végre eljött a várva-várt nyár és elindulhattunk hazánk legendás „szőke” folyójára, a *Tiszavirág* nevet kapott nagy nyári vízitáborba. Mozgó-táborunk központja a Szolnoktól északra fekvő Kőtelek nevű község volt, ahol *Csörghe Géza* parancsnok várt ránk a Tisza melletti, pázsitos, ligetes cserkészparkban. Július 14-én nyílt meg a táborunk új zászlónk felavatásával, majd szentmisével, amelyet *Nagy László* kőteleki kanonok és *Takács Pál* frankfurti lelkész mutatott be.

Másnap reggel a csónakszállítókkal irány Tiszapalkonya. Délután lett, mire egy-két borulás közepette megtörtént a vízreszállás. Még aznap elértünk Tiszakeszire, másnap Tiszadorogmára és harmadnap Tiszafüreden voltunk. Itt kezdődik a kiskörei víztároló. Ez a hatalmas, 2–4 km szélességű „Tiszató” méltán lett híressé, turistafogalom, leírhatatlanul gazdag madár- és növényvilága révén. Ezért is határozottunk úgy, hogy egy egész napot itt töltünk. Sajnos, a velünk lévő *Molnár Ottó* atya hirtelen rosszul lett és kórházba kellett szállítani.

A hétfővet ismét kőteleki „támaszpontunkon” töltöttük. A különböző vetélkedőket vízjárassági vizsgák követték. A tábori mise után *Szabó Laci*-bával 11 vízicserkészt avattunk. Az esti táborúzet tűzijátékkal kísért zászlólevonás fejezte be. Ezt a szép napot a Magyar tévé is felvette. Vasárnap az iskola igazgatója vendégtelt meg minket, majd az Iskolamúzeumban a környék nevezetességeiről tartott előadást. Délután egy 80 éves „halász és költő”, *Szabó András* bácsi mesélt nekünk a Tiszáról, a halászeletről, aztán a hálózövés fortélyait mutatta be.

Hétfőn reggel kipihenve léptünk utunk második szakaszára: a Szolnok-Tiszamartfű-Tiszakécske-Tiszasas-Csongrád útvonalra. A táj jellege egészen megváltozott. Jóval szigorúbb a természet errefelé, mint Szolnoktól északra. (Kedden a kárpátaljai körútról visszafelé *Gyurkabá* nézett be csapatával hozzánk ebédre. Sok érdekes dogot tudott nekünk elmondani!)

A NEKDOTÁK

Hadd vessen a magja!

Bartakovics egri érsek (1791–1873) az arra az évre felveendő klerikusok névsorát ellenőrizte. A listát előterjesztő klerikus egymás után számlálta elő a possibilitieseket, de az utolsó jelölt nevét elhallgatta. Bartakovics azonnal gyanút fogott:

— Látom, egyet elhallgatsz! Ki légyen az?

— Méltóságos uram! Nem is merem megnevezni, mert annak az apja Bach-husár volt.

— Mondd csak ki bátran! — biztatta a püspök. — Annál inkább be kell venni: hadd vessen a magja!

(Förster: Anekdoták.)

Az egri liceum

II. József egri látogatásának és az egri liceum történetének számos Esterházy-féle változata van: ezeknek egyikét adjuk közre.

A császárnak imponált a hatalmas épület, s egyik első kérdése ez volt:

— Mennyibe került?

— Ki van fizetve, felség! — válaszolta a püspök öntudatosan.

— S teltt a püspöki jövedelemből?

— Ha a püspök megszorult, kölcsönkért a gróftól!

— Derék épület, jó lesz kaszárnyának — évődött tovább a maga módján a császár.

— Felséges uram! Tulajdonképpen nem is a püspök építette, hanem a gróf!

(Babik: Barátságos beszélgetések.)

Az erény a lélek egészsége, ahogy a bűn a lélek betegsége.

Széchenyi

Pénteken Csongrádhoz, illetve Kőtelekre érve ért véget a túránk. Egy kicsit mindenki szomorú volt. Mindenki érezte, hogy valami nagyon szépnek, tanulságosnak, életménysorozatnak szakadt meg a fonala. Reggelre esőre ébredtünk. Kapkodva csomagoltunk, hogy az agyagos-csúszós úton időben el tudjunk indulni. Bőrig ázva, szomorúan, de tele élménnyel hagytuk el a Tiszát, ami harmadnapra kiöntött. (A kórházban még meglátogattam Ottót, aki közben a sikeres műtét után a javulás útjára lépett.)

Nyári víziprogramunkat augusztus 9–11. között a Neckar folyón folytattuk Sulztól Bad Niederau-ig. Utolsó vízitáborunk, a kétnapos *Tavirózsa*, tulajdonképpen a „Füzény” folytatása lett az említett Altmühl folyón Solnhofentől Eichstättig. Itt megtekintettük a püspöki rezidenciát, a városi múzeumot, maga a város Alsóbajországi egyik legszebb barokk kisvárosa.

Eznap röviden az elmúlt év vízicserkész életéről. És ezek után aligha kell részletezni, hogy a vízicserkészlet miért vonzza egyre jobban magához ifjúságunkat.

Horváth Antal öcs. (Rodenbach)

A FRANKFURTI EGYHÁZKÖZSÉG MUNKÁJÁRÓL

Az elmúlt évben komoly gondok elé állított bennünket Henrik atya távozás. Hosszú tárgyalások után, Isten segítségével, sikerült *Takács Pál* főtitiszteendő úr személyében méltó utódot találni.

Egyháztanácsunk az eltelt négy év alatt 16 egyháztanács ülést, 16 vezetőségi gyűlést, 7 magyar bált és mintegy 50 egyházi, illetve kulturális rendezvényt szervezett és bonyolított le. Részt vett a frankfurti székesegyház fennállásának 750. évfordulója alkalmából rendezett kulturális programban, képviseltette magát az idegen (nem német) anyanyelvű katolikusok Tanácsában. *Dr. Barcsay Ákost* (Mainz) elnökhelyettesnek választották, később munkájának elismerésül a Püspöki Tanácshoz delegálták. Jelen voltunk az Erdélyi Világ-szövetség rendezvényein, demonstrálva ezzel, hogy az Erdélyben élő magyarok sorsa nem közömbös a számunkra. Erdélybe magunk is szerveztünk segítségnyújtókat és anyagi támogatásban részesítettünk több szervezetet, többek közt a kastli Magyar Gimnáziumot, a „Rezeda” táncsoportot, a mainzi és frankfurti cserkészcsapatokat. A hatóságok anyagi támogatása révén az Oppenheimer Str. 49 szám alatti otthonunkat kicsinosíthatjuk új függönyökkel, bútorokkal és új konyhaberendezéssel. Ezt a munkát segítő- és áldozatkész hívek nélkül nem tudtuk volna elvégezni.

Terveink és céljaink a jövőben: több információt kívánunk nyújtani munkánkról. A hívek aktívabb részvételét elérni a különböző munkacsoportokban. A báli munkacsoport vezetését *dr. Apponyi Gyula*, a kulturális csoportét *id. Klement Kornél* vállalta el. Fokozottabban mértékben szeretnénk részt venni az egyházi és városi intézmények munkájában, amelyek az idegen anyanyelvűek problémáival foglalkoznak, pl. menekültjog, választójog stb. Komoly és felelősségteljes feladataink közé tartozik a magyar vendégmunkások integrálása közösségünkbe. Végül, de nem utolsón, a délvidéki magyarok, menekültek hathatós támogatása. Mind ezt csak közös erővel tudjuk elérni. A menekültek nehéz sorsát ki tudná jobban átérzeni, mint azok, akik különböző időkben maguk is átéltek a menekült-sors minden nyomorúságát.

Ihász Tibor mérnök, az egyháztanács elnöke

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN

Bécsben minden vasár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise, mindig 10.30 órakor, a Német Lovagrend, árpád-házi Szent Erzsébetről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7 szám, (Deutsch-Ordenskirche).

Lelkész: Hegyi György.

A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejárati ajtaja a kapun belül jobbra!

NEMZETKÖZI FORDÍTÓIRODA

Műszaki és reklámszövegek, társasági szerződések, kereskedelmi levelezés, okiratok hiteles és Magyarországon is elismert német-magyar/magyar-német fordítása, valamint fordítások szinte bármely más nyelven. Szédés, nyomtatás, szövegszerkesztés számítógépekkel, lézernyomatokkal. — Gyorsszolgálat.
D-4130 Moers 1, Neuer Wall 2, Pf. 1470
Telefon: 02841/28053
Telefax: 02841/23021 vagy 18424
Telex: 17 2841 318; Teletex: 2841318 = FLINT
American Express · Diners club · Eurocard · Visa

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek:
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. 4.— § 6.— DM
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több villusztrációval, kb. 300 oldal, vászon kötésben. 10.— § 20.— DM
Szállítással + portókölség.

Megrendelhető:
Landwehrstr. 66, D-8000 München 2
az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

RUPP LÁSZLÓ hitese törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestraße 32, 8000 München 2.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM ÉS VIZSGA MAGYARUL!
Gyors, alapos, eredményes! Tanfolyam teherautóra is! Oktató: Farkas Béla, cím: Fahrschule Schechinger, Lindwurmstr. 60, 8000 München 2. Tel.: 77 66 82
15.00 — 19.00 óráig.

Megjelent Budai E. László legújabb, német-magyar nyelvű verseskötete: Harok színtere. Megrendelhető a szerző címén: Laaker Str. 45, D-4100 Duisburg 12. — Ára: 7.— DM.

E G Y J Á T É K, mely szórakoztatva tanít, amelyből megismerheted az evangéliumot, mely erősíti a hited. Egy játék, mely nem is játék, hanem egy nagyon szép és komoly dolog. **J É Z U S É L E T E**. A Szentatya üdülésével, védjeggyel ellátott hitoktatás társasjáték Szent Lukács evangéliuma alapján.

Egy szép ajándék Magyarországról és Magyarországra. Ára: 39.— DM összes mellékkel együtt (MWT, portó, utánvét, etc.).

Megrendelhető: **VEMA AG., BRD.,** Kalvarienbergstr. 3., 7894 Stühlingen. ☎ (077 44) 68 86. **VEMA AG., Schweiz,** 8219 Trasadingen, Zollstr. 97. ☎ (0041) 53 61 20 24. **VE-MA Kft.** 1147 Budapest, Fűrés utca 70. ☎ (0036) 1 252 32 66.

NAPFÉNY OTTHON
HAZATÉRNI VÁGYÓ IDŐSEK,
— **MAGYARORSZÁGI NYUGDÍJASOK**
RÉSZÉRE

Egyedülállóknak, vagy házaspároknak felvett hirdetés az Evangélikus Gerontológiai Egyesület Érden épülő Öregek Otthonába.

Beköltözés 1992. júniusában.

A Napfény Otthon a belépőknek életre szóló testi-lelki mindenre kiterjedő gondozást nyújt 1 személyes apartmanokban. Valamennyi kis apartman szobából, fürdőszobából WC-vel, és teakonyhából áll — számos nívós közös helyiség jelenti a tágabb életteret: étterem, főzőkonyha, társalgó, fizioterápiás szoba, orvosi rendelő, könyvtár, imaterem, stb. Rendszeres szakorvosi ellátás, 24 órás szakápolói ügyelet, testi-lelki foglalkozások, szükség szerint diétás étkeztetés.

Olvasó idős személyek jelentkezését várjuk — felekezeti hovatartozástól függetlenül — akik gondoskodásra szorulnak, és a belépéshez szükséges — egy átlagos kis lakás árának megfelelő — készpénzfedezettel, vagy mobilizálható ingatlannal rendelkeznek. Az otthonban havonta csak az étkezésnek kell hozzájárulni, egyebet fizetni nem kell.

Levél cím: Napfény Otthon, H-1506 Budapest, postafiók 141, Hungary. Tel.: 0036 1-1150 538.

APRÓHIRDETÉSEK

Cecilia Boucher-Szakolczay, hitese törvényszéki fordító, vállal franciáról magyarra és magyarról franciára fordításokat. Cím: Rue de Bosquet 7, B-7090 Braine-le-Comte. Tel.: 0032 67 55 39 78.

Budán, közel a Várhoz és metróhoz modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

Németországi bejegyzésű, részben magyar tulajdonú építkező vállalat jó kapcsolatokkal rendelkező üzletkötő ügynököket keres, akik megfelelő alvállalkozói szerződéseket tudnak előkészíteni, illetve közvetíteni. Telefon: (0036) 1 1226 912. ☎ (0049) 0621 81 86 03. FAX: (0049) 0621 82 16 98.

Keresés: Péter Ioan Stefan-t (János István), született 1953. október 23-án, Maros megyében, és családját keresi édesanyja Nagy Cornelia Marosvásárhelyről.

Ha Magyarországra látogató és Szegegre kíváncsi, várja a Marika panzió. Családi vendéglátással, komfortos szobáinkkal, zártudvari parkolóval várjuk kedves vendégeinket. Szege, Nyíl utca 45, Fax/Tel.: 0036 62 13 861.

Fiatallal magyar történet — ösztöndíjas — magánórák és előadások tartását vállalná németül is, Svájcban és Németország Bázelihez közeli részén. Jelige: „Das Glück hilft manchmal, die Arbeit immer!”

● **Ismét megjelent! Szektor: Csibészklub c. könyve.** Emlékszik még rá? Megrendelhető a Szent István Társulat címén: Ferenciek tere 1, H-1050 Budapest.

Müncheni (Schwabing) fogorvosi praxisba kiképzendő asszisztent keresünk, most vagy később: dr. dr. Bangha-Szabó, telefon: (0 89) 29 17 21 44 vagy 98 14 84.

Vásárolnék vagy elcserélném új kocsival, 2-3 szobás gáz- központi fűtéses családi házat, lakást, Budapestet vagy -határán. Leveleket „Sürgős” jellegre a szerkesztőségbe kérek.

Münchenben élő idős úr keres 60-65 éves jölelki, független hölgyt, aki vállalná gondozását napi 6-7 órában. Jelige: „München”.

Óbudán, Aquincumnál, a Szentendrei út vonalán, közel a Dunához, modern, egy szoba-összkomfortos, telefonos örökklakás hosszabb időre kiadó. ☎ (074 74) 70 95 (Németország).

Pesten, a Margitidőz közel, 2 szobás lakás hazalátogatóknak kiadó. ☎ Németország: (0 30) 2 18 60 26 (Berlin).

Balatonon, 20 percre Tihanytól, strand közelében, szép kertes ház május-szeptember között kiadó. (D) 0 30 / 2 18 60 26 (Berlin).

Keresek egy kozmetikusnőt, aki mellett a kozmetikai tudásom tovább fejleszteni tudnám. ☎ Herrenberg (D) (070 32) 7 54 44.

Eladó XIV. Lajos-korabeli felnyitható üveg-tetejű asztal, restaurálva. Irányár: 12.000 DM. Jelige: „Aranyozott”.

Eladó Somogy megyében, Csokonyavisonta-fürdőn kétszintes, 35 m² alapterületű összkomfortos faház. Irányár: 42.000 DM. Jelige: „Általános regenerálódás”.

Eladó Magyarországról százezres tételben első-, másodéves facemete: tölgy, akác, fenyő, éger, tavaszi telepitésre. Kivitel engedély, szállítás biztosítva. Jelige: „Somogyból”.

Eladó eredeti Hoffer traktor, cséplőgép mindkettő üzemképes. Irányár 11.000 DM + vám. Jelige: „Magyarországról”.

Budapest (XIV. ker.) örökklakás telefonnal, 85 m², eladó. (D) (089) 96 79 31.

Budapest, Kelenföldön (XI. ker.) 230 m²-es, kétlakásos családi ház kiadó, 2 fürdőszobával, 2 konyhával, központi gázfűtéssel, telefonnal, műholdas tv-vel, udvari parkolóhellyel (3 autó részére). ☎ 0036 1 186 4920.

Öreg „Oldtimer”, régi, háború előtti motorkerékpárokat, alkatrészeket, irásokat keresek a Romániában élő magyaroktól. Segítek az eladásban is. BMW-R32, DKW N2 500 víz-hűtéses modellek, Wanderer, Puch, Megola, Mars 20A, NSU-2 hengeres, Opel Motocub, Victoria Zündapp, minden típus, más gyártótól is ajánlat érdekel. Lajos Török, D-5000 Köln 60, Heimersdorfer Str. 33. ☎ (D) 0221 / 5 99 45 98.

Gyors- és gépirónót keresek Münchenbe, magyar, esetleg német nyelvtudással, heti 10-12 órára. Angerer Verlag, ☎ (089) 50 29 594.

Budapest szívében (Vas utca 19, I. emelet), szép, tágas, magántulajdonú, 83 m² alapterületű lakás — 2 szoba, 3 előszoba, konyha, éléskamra, fürdőszoba, telefon, gáz és villany ellátással — sürgősen eladó. Érdeklődni lehet: Bartis Ferenc, ☎ Budapest 0036 1 1 189 950, vagy München (0 89) 5 02 95 94.

Kedvezménytel bármilyen építési munkát vállalunk. Bertalan építészmérnök. ☎ (0049) 02 261 4 83 32.

Három szoba összkomfortos balatoni üdülő olcsón kiadó. ☎ (0049) 02 261 4 83 32.

Svájci születésű fiatalember, 28 / 173, magyarul beszélő, sportot kedvelő számítástechnikus, szeretne megismerkedni magyar lánnyal házasság céljából. Fényképes leveleket kérek „Hűség” jellegre a kiadóra.

Kanadában élő, 44 éves, 165 cm magas húgom részére, becsületes, művelt férfi ismeretséget keresem. Megértés esetén áttelepülne Európába. Jelige: „Pipacs”.

Dél-Németországban élő, 38 / 181 / 78 kg., jól szituált, független, józan, sportos, őszinte, képzett, szerény férfi megismerkedne hozzá hasonló 25-35 éves hölgyvel. Válaszokat „szakkállás” jellegre várok.

Egyedül élő, 45 éves, dohányzó hölgy keresi korban hozzáillő, józan életű férfi ismeretséget. Csak Németországban élők fényképes leveleire válaszolok. Jelige „Gyöngyvirág”.

Svájcban élő férfi (svájci állampolgár), jó állásban, nem dohányzó, megismerkedne 26-34 éves magyarul is beszélő hölgyvel, házasság céljából. Fényképes leveleket kérek „Svájci magyar” jellegre a kiadóra.

RÁTH MÁRTA, hitese fordító és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal. Elfriedenstr. 41, 8000 München 82.

CSOMAGKÜLDÉS ERDÉLYBE!

Miután a Palatinus-cég ügyintézésében hiányosságok mutatkoztak, a budapesti Máltai Lovagrend Szeretetszolgálatát kérjük meg a csomagküldemények lebonyolítására. Ők ezt Kozma Imre plébános vezetésével szeretettel elvállalták.

A csomag tartalma: 1/2 kg kakaó; 2 l olaj; 4k g liszt; 5 kg cukor; 2 kg kávé; 2 kg csoki; 2 kg tészta; 2 kg zöldborsó-konzerv; 1/2 kg rántás; 2 kg rizs; 9 db. húskonzerv; 1 kg margarin; 1 kg mosópor; 1 kg szalámi; 2 kg szaloncukor (csak karácsony előtt).

- **12 kilós csomagot szállítanak ki a megadott címre (nem postán küldik!)**
- **Átfutási idő: 4-6 hét.**
- **A csomag ára: 120.— DM.**

● **Megrendelhető: Kath. Ungarnseelsorge, „Sonderkonto Erdély”. Kontó szám: 1144 99-803. BLZ: 700 100 80.**

Életünk adminisztráció.

TOURING - busszal MAGYARORSZÁGRA!

— vagy onnan vissza —

Menetrendszerinti új autóbusszjárat (DTG) minden pénteken, onnan minden szombat este — egész éven keresztül.

ROTTERDAM—AMSTERDAM—UTRECHT—DÜSSELDORF—KÖLN—FRANKFURT—NÜRNBERG—PASSAU—GYÖR—BUDAPEST és SIÓFOK között.

Frankfurt—Győr—(Budapest)—Siófok oda-vissza: 210.— DM; egyszeri út: 130.— DM diákoknak 10% kedvezmény!

Jegyelővétel: utánvétellel vagy EC-csekk ellenében. Telefonszolgálat: G. & J. NAGY, Kochstr. 7. D-6092 Kelsterbach. ☎ 06107/88 15.

→ Velünk utazik a legolcsóbban! ←

APOLLO DEMENAGEMENTS

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúrra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!

APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunes
CH-1211 Genève 26
Telefon: 022 / 43 22 46.
FAX 022 / 42 24 75

Magyarul is beszélünk!
Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 42 98 36 este (7 óra után)
FAX 300 14 26

Magyarországi képviselőnk:
Éles Apollo kft
H-1121 Budapest XII. ker. Ringló u. 97
Telefon: 226 32 90

„T E T E N Y” **Ungarische Spezialitäten**

— Inh.: O. Bayer —

Kreitsmayrstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:
csütörtökön és pénteken 8.30 — 18.00 óráig,
szombaton 9.00 — 13.00 óráig.

Somlói juhárk	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékfrankos	1 liter 5.70
Débrői hárslevelű	6.80
Badacsonyi kényelű	7.20
Badacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zöldszőlvi	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körtepálinka	24.50
Kecskeméti barackpálinka	27.—
Csereznypálinka	24.50
Kosher szilvapálinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csebei	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 22.—
Disznósajt	1 kg 12.50
Véres májas hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatészta	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTÉKBAN.
Olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21
Virchowstr. 45 D-8500 Nürnberg 10.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegation
Landwehrstraße 66 · 8000 München 2
Telefon: (0 89) 5 32 82 88
Telefax: (0 89) 5 32 82 45
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—
ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával DM 40.—
Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.
Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH-Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontra, hanem postacekkkontra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto: Postgiroamt München, Konto-Nr.: 606 50-803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!
Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés
ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jelige portóval DM 6.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 9.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszori hirdetés esetén
10 százalék kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén
20 százalék kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 15-e befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem vesszük meg és nem küldünk vissza.

Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10.00 — 15.00 óra között. időben érdeklődjenek telefonon.

Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ez időben érdeklődjenek telefonon.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőknél:
Joseph D A N I, Deer Valley, P.O.Box 43126,
Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő:
„É L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bankban.
Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Az Angerer könyvkiadónál megjelent Kiss Ernő munkája magyar nyelven, Két csillag között címmel. Az erdélyi születésű író, egy fiatal közép-európai ember tragédiáját írta meg, nem és magyar nyelven. Kiss Ernő: Két csillag között 19.— DM. Zwischen zwei Sternen 24.— DM. Ich werfe Schatten auf die Sterne 12,80 DM (vászon kötésben). Karton borítóban 6.80 DM.
Megrendelhető:

Angerer Verlag, Landsberger Str. 71
8000 München 2, ☎ (0 89) 5 02 95 94.

DIÓSZEGHY TIBOR, hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.